

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 69 (3231) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Gyengült Tuniszban a brit támadó tevékenység

Rommel az egész terepet elaknásította. A keleti harctéren csaknem az egész arcvonalra kiterjed már a harci szünet

Bolsevistaellenes felszabadító hadsereget szervezett egy volt szovjet tábornok

Berlin. (Bud. Tud.) A harci szünet most már csaknem az egész keleti arcvonalra kiterjedt. Erre mutat a hivatalos jelentésnek az a mondata: Az elmúlt nap különösebb esemény nélkül telt el. Hónapok óta nem volt ilyen rövid közlemény a harcokról, jegyzik meg a német fővárosban. Az említésre méltó harci tevékenység fokozatos lanygulása bekövetkezett azokon az arcvonalszakaszokon is, amelyeken az utóbbi időben még nagyobb harcok folytak. A szovjet támadásainak utolsó súlypontjában is egyre csökken a küzdelem. Úgy látszik, — jegyzik meg Berlinben — a keleti hadjárat egyik fontos fejezete itt véget ért. A „Deutscher Ukrainischer Zeitung“ foglalkozik azzal a kérdéssel, honnan kerültek elő Sztalinnak hatalmas katonai tömegei, amelyek az orosz háború második felében megakarták rohani Európát. A vörös cár a háború döntő meglepetéseként tartotta ezt a többmillió tartaleket, amely hihetetlen sok páncélossal támadta a német és szövetséges állásokat. Ezek a csapatok a német lap szerint a Távolkeletről kerültek a Don és a Donec vidékére. Az orosz háború első évében már készenlétben állottak Vladivosztozk vidékén, Szachalin szigetén a mandzsu határon és a csendesóceáni parti támaszpontokon. A múlt nyáron kezdte meg az orosz hadvezetőség ezeknek a tömegeknek átszállítását az európai hadszíntérre Délszibérián keresztül. Hatalmas közbeeső garnizonokat állítottak fel, a csapatok felszerelését kiegészítették, nagyrésztüket gépesítették és megismertették a korszerű harcmodort. A Szovjetunió valamennyi fegyvertípusát a férfiak mozgósítása természetesen csak úgy volt lehetséges, hogy a férfiak helyét minden vonalon nökel tölthették be.

A tuniszi helyzettel kapcsolatban Berlinben megjegyzik, hogy a tuniszi hadszíntéren a helyzet az előző napokkal szemben sem mutatott jelentősebb változást és pillanatnyilag gyengébbé vált az angol támadótevékenység. Német felderítők jelentéseiből kitűnik, hogy a 8-ik brit hadsereg erejét átcsoportosították.

Londoni katonai körökben a tuniszi csata fejleményei arra a felismerésre vezettek, hogy a Déltuniszban lévő védelmi berendezések nem egyszerű védelmi vonalat alkotnak, hanem egy védelmi övezetet, amelyet 4 helység, Gabes, el Hamma, Matmata és Mareth határoz meg. Ez a védelmi övezet várja az angol támadást. Montgomery nagy erővel igyekszik tüzértét összevonni, hogy ezt a négyeszetet támadja. A Gabes-Mareth oldal mintegy 40 kilométeres, a Gabes-

el hammi oldal 30 kilométeres. Rommelnek a védelmi négyeszetben több repülőter is rendelkezésre áll. Azt hiszik, hogy ebben a négyeszetben 80—

100.000 fő erősségű csapatok vonultak fel. A védelmi övezet a tulajdonképpeni Mareth-vonal körül épült ki legerősebben.

Orosz felszabadító hadsereg alakul egy volt szovjet tábornok vezetésével

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője írja:

Az egész világon nagy érdeklődést keltett az a hír, hogy Vlafof volt szovjet tábornok vezetésével rövidesen megalakul „a felszabadító hadsereg”, amely a tengelycsapatokkal együtt a keleti arcvonalon fog harcolni a bolsevisták ellen. Ennek a hadseregnek a megszületése logikus fejleménye a kommunistaellenes keresztshadjáratnak. Mind politikai, mind ideológiai szempontból nagy jelentőséggel bír, hogy az a nép, amely a legtöbbet szenvedett a bolsevizmustól, keres alkalmat arra, hogy résztvegyen a jogos önvédelmi harcban, amelyet Európa viv és kiegészítjék ennek a háborúnak történelmi és végzetes jelleget, az orosz feltámadás és a polgárháború vonásával. Sztalin ily módon láthatja, hogyan törik össze kezében a szovjet állhatatosság fegyvere, amelyet cinikusan használt fel. Kezd lehullni a lepel a nemzetközi kommunizmusról, amely úgy akarta feltüntetni magát az orosz nép előtt, mint a haza védője és szimbóluma. Ugyanakkor az orosz nép maga siet kiengesztelni az antibolsevista arcvonalat az orosz önkéntesek részvételével a bolsevizmus elleni harcban, ahol együtt fog küzdeni és ezzel beteljesíti az európai mozgósítást a materializmus, a nemzetköziség, a plutokrácia és a hebronizmus borzalmas szövetségével szemben, amelynek megtestesítője Sztalin és az ő rendszere.

Dinamiton menetelnek Tuniszban a brit csapatok

Berlinből jelentik: (B. T.) Montgomery tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy a 8-ik brit hadseregnek a Mareth-vonal elleni hadműveletét a brit csapatokat a legnagyobb követelmények, kitartás és hidegvérűség elé állítják. A harci terület elaknásításának módszerét Rommel olyan ügyesen dolgozta ki, hogy az angol csapatokat állandóan

újabb meglepetések érik.

— Szószoros értelemben dinamit feltett menetelünk — mondotta egy brit századparancsnok. A köves terej kitűnő lehetőséget nyújt az aknák jó elhelyezésére és eddigi veszteségeink többsége az aknák pusztításának következménye.

Átalakult a francia kormány

Vichyből jelentik: (MTI) A NTI jelenti: A francia kormány kebelében néhány változás történt. A kormányátalakulás a következőképpen ment végbe: A gyarmatügyi és haditengerészeti államtitkárságot egységeitették és élére Blehaut ellentengernagyot állították, mint gyarmatügyi és haditengerészeti államtitkár. Az eddigi munkaügyi államtitkárságot miniszteriummá szervezték át Lagardelle vezetésével. A jövőben egy államtitkár működik a kormányelnök oldalán: De Brinon nagykövet. Pecsétörre és igazságügyminiszterré Gabalde, szajnakereületi főállamügyészt nevezték ki. E változások következtében a kormányból kivált Bar-

thelmy igazságügyminiszter, Abrial tengernagy, tengerészeti államtitkár, Planton tengernagy, a kormányelnök mellé kinevezett államtitkár. Petain tábornagy és Laval miniszterelnök, a távozónak köszönetet mondtak a nehéz időkben tanúsított munkájukért.

Wansittart, a külügyminisztérium volt államtitkára, az angol hírszolgálat jelentése szerint Anglia háborútáni céljait változtatta. Követelte Németország földretiprását és teljes elpusztítását a német hadigépezetnek, valamint Németországnak szellemi és anyagi vonatkozásban is sivataggá való változtatását. Németországot — úgymond — hosszú ideig megszállva kell tartani.

Mátyás király születése

Irta: dr. Paál Árpád

Mai napon, március 27-én Mátyás király születésének 500 éves fordulóját ünnepli két nagy városunk is. Az egyik város Kolozsvár, a nagy király születés-helye. A másik Kassa, ahol Mátyást a leghűségesebb együttérzés vette körül, mikor a csehek beütéséi és Giskra rablójáratái a magyar felvidéket veszélyeztették. Kolozsvár városát sok szeretettel ápolta föl az ő nagy szülőtte, kiváltságokkal gazdaggá tette, e egyúttal a város magyarrá lételének is ő volt a megalapítója. Kassát műalkotásokkal látta el; az ottani Szent Erzsébet-dóm fölépítését Mátyás bőkezűsége segítette elő. Mátyás idejében épült Kassán az első iskola is, ahol magyar szellemmel tanították az irodalom és történelem tudományait.

Várad történelmének is van jelentős emléke Mátyás királyról. Az 1468-ik évben ide hívott ő országgyűlést, hogy külföldi nagy akcióit megkezdhesse. Idejött hódolni a moldvai vajda, s idejött békét kérni tőle a török császár követe. Később, amikor 1471-ben egy török portyázás dúlt végig Váradon, s aztán rohanva kitakarodott a török heitő csapat a megtorlás elől, — ez a dűlő indította fel Mátyás elhatározását újabb nagyobbabású törökellenes hadjáratra. Várad is Vitéz János váradai püspök és közvetlen utódai révén egyik fészekhelye volt annak a humanista művelődésnek, mely Magyarországon éppen a Mátyás király idejében érte el legnagyobb kivilulását.

De ahogy az elsorolt három város is mind őriz valami Mátyás korabeli nagy emléket, úgy tudna rámutatni minden magyar társadalmi központ ilyen saját hagyományra, melyen eltörülhetlen az 500 év előtt született király nagy egyéniségének a hatása. Az egész ország területén is mindenütt ott van az ő emléke a nép lelkében. Ő volt a magyar királyok fényes alakjai között is az, akit az egyszerű népretegek hálája olyan szeretettel és megbecsüléssel vett körül, mely egyértékű volt a Szent István utáni epedéssel és a Szent László, vagy Nagy Lajos iránti rajongással. „Mátyás, az igazságos“ névvél maradt meg a magyar tömegek áldó emlékeztetésében. Akit pedig a nép igazságosnak tart, arról elismeri, hogy ő az élet legjobb földi eligazítója.

Mátyás kormányzása a magyar néptömegek megnyugvásának, öntudatoságának az első korszaka volt. Az utána következő mostoha korszakokban ez az első öntudatosodás maradt meg elpuszthatatlan alapként. A nép iránti királyi megbecsülésből lett az az önbecsülés, mely minden későbbi rossz bánásmóddal szemben a magyarságban megtartotta a hitet, hogy van valami olyan igazsága, mely minden hatalommal szemben tovább fogja őt éltetni. Mátyás király nagy világpolitikát is folytatott; a közép-európai erőt akarta magyar vezetés alá fogni az ázsiai mohamedanizmus világ-hatalmi előretörésével szemben. Ezt a vezetést még ő meg is tudta valósítani,

Bécsnek büszke vára is hódolt előtte, külföldi országok követeinek volt fényes találkozó helye a budai királyi udvar. De ez a nagyhatalmi ragyogás elmult Mátyás királlyal. Ellenben az mégie megmaradt, hogy ami egyszerűséget és népi erőt a király külpolitikai nagy eszmítáisaiban alapegységnek használt, az tovább is tudott élni nagy ragyogások nélkül is, sőt halálos megpróbáltatások kínzó terhelése alatt is.

Mátyás király egykori fényes uralkodásából a mai időkre is megmaradt ez a tanulságunk. A nagyságok, a nagyra törekvők elmulhatnak, de a népet a maga egyszerű, tiszta és igaz mélységeiben mindig megmarad. Az igaz mélységekből tükröződik fel a szeretet az igazságosság iránt. Az igazságos Mátyás alakja is így maradt meg nemcsak emlékezésben, de a nép erkölcsében, a becsületre törekvő igen jellemző magyar magatartásban is.

A nagy király 500 éves születésnapja alkalmából is úgy él legbensőbbben bennünk, mint aki a népeanyargató kolozsvári bírót megrendszabályozta, s aki a gömöri lakomán az urakat kivezette a szőlőhegyekbe, hogy ők is kapáljanak. Aztán aki az egyszerű sorsból is magasra emelte az érdemeseket. Elvegyült a nép közé, hogy megtudja a bajait és segítsen rajtuk. Ezek az emlékek ma is élnek, nem is féltedéves távolságban, hanem eleven közelségben. Színesek, lélekűdítőek ma is, hiszen csupa korszerűség van bennük, mikor az államok élete nálunk is, másutt is mind csak azt keresi, hogy a nép hajaira hogyan találja meg a társadalmi igazságosság elintéző módját és rendszerét.

Harsányi Zeolt egyik tanulmánya említi az „Uj Idők” című folyóiratban, hogy történelmünk rosszul gazdálkodott Mátyás ragyogó nagy magyar személyiségével. Az említett tanulmány írja: „A nemzeti áizsemérem egy más fajtának ajándékozta eszarmzását — — — Ötven évig ezer meg ezer munka szájuk módján kereselte a kegyes hazugságot, míg végre a mi kezünkben a szókimondó történetírás új etikája Homann-Szegfű nagy művében nyomdafestéket adott az igazságnak. Mátyásban nem volt semmi román vér seha. Pontosan: háromnegyedrésznyi magyar vér volt benne és egy negyedrésznyi luxemburgi. Ez a negyedrész nyugati vér apja révén eszarmzott beléje: most már bizonyosnak tekinthető, hogy Hunyadi János természetes fia volt Zsigmond német-romai császárnak és magyar királynak. Luxemburgi Zsigmond huszonegy éves kora táján, Erdélyt jártában, megismerkedett egy Morzsinai Erzsébet nevű köznemesi rendű urileánnyal. Ebből a szerelmeből született Hunyadi János. Természetes apja lépten-nyomon elhalmozta szerelme serdülő emlékét óriási adományokkal, az udvarnál, maga mellett neveltette, külföldi utjaira mindig magával vitte. Mire meghalt, Hunyadi János már leggaazdagabb ura volt az országnak, vagyona azonnal a királyé után következett, akkora vagyonról csak egyről tud még a magyar történelem: a Rákóczi-vagyonról.” — — —

Igy jobban megérthető, hogy Zsigmond utódaival és az utódok királyi rokonságával hogyan kerülhetett Hunyadi János mindig varangó közelségbe és diadalmos egyenrangúságha. Így jobban megérthető, mint abból a származásból, amelyiket eddig a Hunyadiak fölemelkedéséről az áizsemérmes történelmi emlékezés tanított. Az „igazságos Mátyás” emlékébe az az igazság is beletartozik, hogy az ő születésében a magyar nép vére virult ki. Ebből lett az ő világpolitikai nagysága, de egyúttal ebből lett a magyar nép egyszerűségének, jószágának, becsületének és magában való hitének trónra emelése is.

József Ferenc főherceg és a budapesti bolgár követ levelei a polgármesterhez

Nagyvárad, március 27. József Ferenc főherceg, aki betegsége miatt nem vehetett részt a nagyváradai magyar-bolgár kulturális ünnepélyen, a következő levelet intézte a polgármesterhez:

Kedves Polgármester Ur!

Öszintén sajnálom, hogy nem tudtam szép ünnepségükön megjelenni és a kedves Nagyváradot nem láthattam viszont. Egészségem javulóban van hála Istennek és őszintén nagyon szívesen elővök kedves körükbe.

Öszinte üdvözléssel:

Budapest, 1943. március 17.

Dr. vitéz József Ferenc főherceg.

A budapesti bolgár követ az alábbi levelet intézte dr. Soós István polgármesterhez:

Polgármester Ur!

Visszatérve Budapestre, kedves kötelességemnek tartom, hogy még egyszer kifejezzem őszinte köszönetemet, azok-

ért a szép napokért, amelyeket Nagyváradon töltöttem. Azon vendégszeretet, amellyel el voltam halmozva az Ön történelmi és művészeti tradíciókban oly gazdag városában, örökké élő emlék lesz lelkemben.

Szükségességnek tartom, hogy megújítam köszönetemet azon jóakarati támogatásért, amelyet Ön honfitársaimmal szemben tanúsított és azért a fáradozásért, amellyel a Magyar-Bolgár Társaság nagyváradai fiókját felállította.

Fogadja Polgármester Ur őszinte tiszteletem megnyilatkozását.

Budapest, 1943. március 23.

Dumitru Tocheff s. k.

Meleghangú köszönő levelet intézett a polgármesterhez vitéz téesói Móríz Kálmán, a Magyar Bolgár Társaság országos elnöke is, amelyben háláját fejezi ki a Nagyváradon élvezett vendégszeretetért és azért a munkáért, amellyel a város vezetősége a bolgár-magyar kulturális közlekedés ügyét szolgálta.

Leégett az egész lakás az ágyban hagyott villamos melegítő párnától

Elítélte a törvényszék a gondatlan lakót

Nagyvárad, március 27. Borgida József és felesége kétszoba, hallos, melékhelyiséges lakást bérelt dr. Sándor Jánosné Rákóczi-ut 19. sz. alatti házában II-ik emeletén. 1941. november 22-ikén Borgidáné eltávozott hazulról, s a villamos melegítő párnát (termofort) bekapcsolva az ágyba helyezte aból a célból, hogy mire visszatér, az ágy fölmelegedjék. Ennél azonban sokkal több történt. A legmagasabb hőfokra beállított villanypárna annyira fölforrósodott, hogy az ágyneműt meggyújtotta s a lángok úgy elharapóztak, hogy mire Borgidáné visszatért, a lakásban csak füst és hamu fogadta. Minthogy azonban nemcsak az ő tulajdonát képező berendezési tárgyak váltak a tűz martalékává, hanem a lakás is teljesen tönkrement, amennyiben a parketta, a fal- és mennyezetszürkölát, az ajtó- és ablakfák stb. is összeégették, dr. Sándor Jánosné följelentése alapján

az ügyészség vádat emelt Borgida József és felesége ellen gondatlanságból eszarmzó tűzvész előidézése miatt. A nagyváradai járásbíró 1942. április hó 8-án ítélkezett az ügyben s úgy Borgidát, mint feleségét 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. Fellebbezés folytán került az ügy a törvényszék dr. vitéz Bíró Barna-tanácsa elé, amely az elsőrendű vádlott, Borgida Józsefné esetében helybenhagyta a járásbíró ítéletét, míg Borgida Józsefet — a járásbíró ítéletének megváltoztatásával — fölmentette a vád- és következményei alól, miután beigazolódott, hogy a melegítő párnát a felesége használta s ő otthon sem volt akkor, amikor a szerencsétlenséget okozó villanypárnát felesége az ágyba helyezte.

A tárgyaláson a sértettet, dr. Sándor Jánosné dr. Ulfirth József ügyvéd képviselte.

Izgalmas tárgyalás egy szolgálati lopással vádolt takarító-házmesternő bűnyűjében

Hajszálon mult, hogy a tanúból is vádlott nem lett

Nagyvárad, márc. 27. Szolgálati lopás gyanúja miatt tett följelentést Vitán Zoltán, a Magyar-Olasz Bank helyi fiókjának vezetője Boros Istvánné ellen, aki dr. Dénes Sándornénál volt házmester-takarítónő alkalmazásában. A vádirat szerint Boros Istvánné 1940 nyarán azv. dr. Dénes hirtakából értékes asztal- és ágyneműeket, régiségeket, festményeket s könyveket vitt el s azokat maga használt.

Az ügyet ma délelőtt tárgyalta dr. Gavallér László, mint büntető egyetemes bíróság a vádlott előadásából az előzményeket a következőkben hangoztattuk ki: Özv. Dénes Sándorné a bécsi döntés előtt időben hirtelen eltávozott Nagyváradról — vádlott szerint, talán

Bukarestbe — s akkor Vitán Zoltán bizta meg házának felügyeletével. Távozásá előt egy nagy hajóborondhe becsomagolta a szobaforgó értékes felhőneműeket, a borondót Vitán Zoltán jelenlétében az egyik szobában helyezte el s ennek a szobának a kulcsát Vitán magához vette. Egyébként az egész

Jájján a „Mátyás” étecembe Katolikus Kör Szilágyi D. u. 5.

Izletes konyha!

Kitűnő italok!

Minden vasárnap zenedélután

Horváth Koka József cigányzenekara muzsikál

Figyelmes kiszolgálás

Telefon 18-50

Mozik műsora:

AFOLLÓ: Éjfél gyors.

BELVÁROSI: Viki,

KORONA: Házassággal kezdődik.

CASINO: Donparti karácsony és Irland zsmoka.

lakásban szabadon járhatott Borosné, aki tagadja a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, csupán annyit ismer el, hogy a pincében lévő könyvekből előbb 12, majd 5, később 3 kötetet eladott, azért, hogy fedezze a lakás és udvar rendbentartásával járó kiadásokat, amikre Dénesné nem hagyott és nem is küldött pénzt neki.

Tanuként hallgatta ki a bíróság Vitán Zoltán, a magánvád képviselőjét, aki előadta, hogy Dénesné távolléte alatt, már a felszabadulás után, átadta a bezárt szoba kulcsát a házmesternőnek, mert esetleges beszállásokról volt szó, s ő hosszabb ideig, mintegy máfél hónapig nem járt ott ellenőrzés céljából. Csak amikor Dénesné érkezését jelezte, akkor ment el a lakásba, hogy intézkedjék annak rendbetozésára, kiszellőztetésére, stb. iránt. Ekkor még nem talált hiányt, s a kulcsot ismét magához vette. Csak néhány nap múlva, amikor Dénesné megérkezett, találták hiált helyét az értékes holmikát tartalmazó hajóborondnak s a többi tárgyaknak.

A vádlott mindvégig kitart, amellyel, hogy ezeknek a dolgoknak az eltűnéséhez semmi köze.

Virtás Miklós piaci ócskaruhakereskedő, valamint Beke Antal és Beke Antalné — az utóbbiak Borosné előtt voltak házmesteri alkalmazásban Dénesnénel — kihallgatása izgalmas légtörtémet s már-már odavetett, hogy Beke Antalné tanúból is vádlott lesz, mint-hogy Virtás Miklós hallotta, amikor Bekéné egy Kis Vilma nevezetű tanut Borosné elleni terhelő vallomásra igyekezett rábírní. A vádameles egyelőre nem történt meg, csupán a tárgyalást napalták el újabb iratok beszerzése céljából. Nincs kizárva azonban, hogy a legközelebbi tárgyalás még érdekes meglepetéssel szolgál.

Ravasz László református és Kapv Béla evangélikus püspökök Nagyváradon

Nagyvárad, március 27. A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság ma este hat órakor kezdődő irodalmi estjére délelőtt, 11 órakor, a budapesti gyórsal Nagyváradra érkeztek dr. Ravasz László református püspök, Kapv Béla evangélikus püspök, dr. Szabolcska László esperes és Egerházy Lajos. Az állomáson dr. Cziffra Kálmán vármegyei főispán, dr. Hlatky Endre városi főispán, dr. vitéz Nadányi János alispán, dr. Soós István polgármester, valamint a protestáns egyházak vezetői fogadták a vendégeket, akiket ma délen a polgármester, holnap délen pedig a városi főispán lát vendégül ebédre. Dr. Makkai Sándor egyetemi tanár délután érkezik Nagyváradra Debrecenből. A vendégek ma látogatásokat tettek a hatóságoknál és az egyházak vezető méltóságainál.

Sikertelenül próbálkoztak a szovjet páncélosok Bjelgorodtól délre benyomni a német állásokat

Több mint másfél millió ember a vörös hadsereg vesztesége a téli csatában. Nem érték el a céljukat az angol és amerikai csapatok első próbálkozásai a tuniszi harctéren. Középtuniszban is elhárították a tengely erői a Gafsa térsége felől támadó ellenség előretörését

Isztabulból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Inonü államelnök pénteken fogadta Olaszország újonnan kinevezett nagykövetét, aki átadta megbízólevelét. Utána Egyiptom új nagykövetét fogadta.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok hivatalosan felszólította az ausztrálai kormányt, mondjon le az Egyesült Államok javára Ujguineára vonatkozó mandátumáról. Ugyanigy akarja Amerika megszerezni a Samoa szigetek feletti hatalmat is.

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Newyorkból jelentik: Rummond, az egyik bostoni újság vezetője, a tengeralattjáró vezérléssel kapcsolatban ezeket írja: Sajnos, az Egyesült Államok vezetői titkolják a hajó elsüllyesztésekről szóló híreket. Sok társadalmagomba került, míg az olvasókkal közölhetem, hogy a szövetségesek havonta egymillió tonnát vesztenek. Ezen túlmenően semmit sem szabad közölni.

Észrevehetően csökkentek Leningrádnál és a Ladoga-tótól délre indított szovjet támadások

A keleti harctér déli szárnyán az eddigi német támadó hadműveletek vidékén szűkebb területre szorítottak a nagyobb harci cselekmények. Charkovtól keletre a bolsevisták összpontosított erőikkel igyekeznek megszerezni azt az uralkodó magaslati terepet, amelyet a németek az előző napon foglaltak el. Az egész napon át tartó küzdelemben a német csapatok megtartották állásaikat és este a bolsevistákat visszavetették kiindulási állásaikon is túl. Közben egy Donecen innen lévő hídfőt elfoglaltak. A szovjet Bjelgorodtól délkeletre is igyekeznek páncélos kötelékkel benyomni a német állásokat, de itt is visszaverték a bolsevistákat. A szovjet 14 harcokocsiját elpusztították. Az arcvonal többi részén a nap nyugodtan telt el és csak Oreltől dél-nyugatra került sor helyi harcokra. A páncéltörő fegyverek visszaverték az ellenség három rohamát és szétlőttek 23 páncélcsoportot. Egyébként a déli szárnyon és a középső arcvonalon déli részén új gyalogos hadosztályok ideözönlése révén sikerült a támadó kötelékeket új feladatokra szabadláttá tenni. A bolsevisták nyilván észrevették az új nagyszabású német kezdeményezés veszélyességét, mert el-sáncolási munkálatokba kezdtek.

A szovjet a keleti harctér északi szárnyán Leningrádnál és a Ladoga-tótól délre indított támadásai észrevehetően csökkentek. A német tisztogató vállalkozások során megtisztítottak több betörési helyet, amelyek az előző nap keletkeztek. A hadsereg messzehordó tüzérsége megsemmisített egy névai vasúti hidat. A német légiőrség csütörtökön hadianyag szállítmányokat támadott. A fekete-tengeri Gelendzik kikötőjében első-

lyesztettek egy ezer tonnás szovjet szállítóhajót és kettőt felgyújtottak. Hasonló eredményt értek el a német zuhanóbombázók Rosztovtól délre fekvő Batajszk városában, ahol három lőszerszállító vonatot megsemmisítettek. Bjelgorod térségében német bombázó ezredek szétrombolnak készenlétben álló szovjet csapatokat és legalább hét szovjet páncélost elpusztítottak.

Változatlan hevességgel tovább tart Rommel haderejének elhárító

Berlinben a tuniszi harctér eddigi eseményeit csak nyitányoknak tekintik

Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda katonai munkatársa jelenti: A német katonai körök érdeklődését továbbra is a tuniszi harctér köti le. Berlinben az eddigi harcicselekmé-

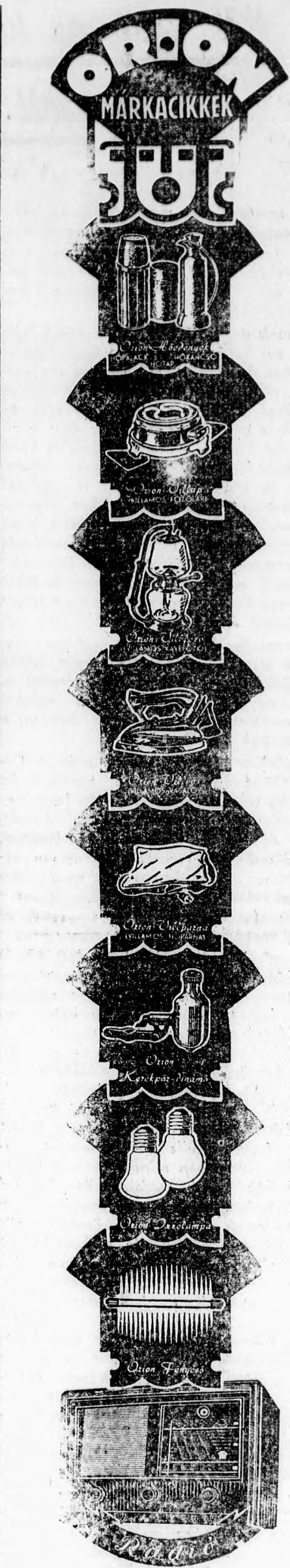
csatája Közép- és Déltuniszban. Különösen nagy erővel igyekeznek előretörni Gafsa térségében. Az élénken támadó amerikai kötelékeknek nyilván az a feladatuk, hogy minden áron kikényszerítsék az áttörést Maknassy el Guettaron át a tuniszi tengerpartig. Egy erőteljes német ellen-támadás jelentős területet nyert. Német gépesített egységeknek sikerült az amerikai csapatok hátába kerülni. Ksar Rhilane sós sivatagból észak felé igyekvő angol támadó csoport csütörtökön aránylag nyugodt maradt. Német és olasz vadászok 9 ellenséges gépet lelőttek.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A pénteki hadijelentés kiegészítésüi közlik: A német hadsereg kötelékei a múltév november 20. óta a folyó év március 20-ig 10.588 szovjet páncélost pusztítottak el. A légiőrség kötelékei 1400 szovjet páncélcsoportot semmisítettek meg. Az ellenség tehát a téli csatában majdnem 12.000 páncélcsoportot vesztett. Ugyanezen idő alatt lelőttünk, vagy elpusztítottunk 3763 repülőgépet. A vörös hadsereg vesztesége a téli csatában több mint másfélmillió ember. Olyan nagy veszteség az, amely a hadjárat kezdete óta a bolsevisták részéről elvesztettekkel együtt kétszázötvenöt szovjet támadás beszüntetésére vezetett.

a helyzetnek. Középtuniszban elhárították a Gafsa térsége felől támadó északamerikaiak előretöréseit.

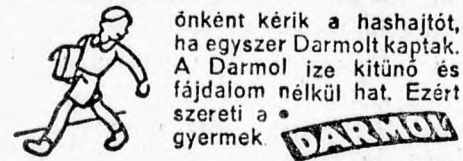
A keleti helyzet megítélése szempontjából a véderő főparancsnokság pénteki jelentését a szovjet téli támadás feletti halotti beszédnek lehet tekinteni. Ugy látszik, hogy a szovjet újabb tartalékokat szállít az arcvonalra. Ellenséges jelentések a kubáni hídfőnél elért állítólagos sikerekről szólnak. Ezen az arcvonalszakaszon mégcsak helyi ütközet sem volt. Amennyiben ott arcvonal kiigazításokra került sor, az tervszerűen és az ellenség zavarása nélkül történt meg.

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1035. közleménye: Tuniszban újabb ellenséges támadásokat vertünk vissza. Az ellenségnek okozott veszteség 294 fogoly, 65 harcokocsi és 16 ágyú. A tengely légi kötelékei ismételt bombázásokkal táborhelyeket és többet elpusztítottak. Olasz és német vadászok 9 ellenséges gépet lelőttek. Három további gép hajóegységeink és hajókat ránt kísérő találatok következtében zuhant le. Két gépünk nem tért vissza. Ellenséges gépek Calabria és Szicília területén géppuskáztak vonatokat és pályaudvarokat. Három halottról és 13 sebesültől érkezett jelentés. Egy angol torpedóvető repülőgépet Trapaninál lelőttünk.

Nanking. (MTI) A Német TI jelenti: Kiangszu és Hupei tartományokban a japánok támadása sikerrel zárul le. A csungkingi csapatok több mint 54.000 foglyot veszítettek. Nanking hadbalépése óta a foglyok száma 130.000-re emelkedett.

Gyermekek

önként kéri a hashajtót, ha egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitűnő és fájdalom nélkül hat. Ezért szereti a gyermek.

Torlódás lesz!
TAVASZI KABATJÁT, BALLONJÁT
 adia most, idejében **tisztíttatni**
VEGH céghez Bémer-ér 2. Mili-m-utca 2. Szent László-tér 1.

Két magyar kézigránát háromszáz szövetségest mentett meg a vécések fogságából

— A honvéd haditudósító század közlése —

A mostani táli mossa hadműveleteinek nagyon sok háza van. A honvéd erényei lépten-nyomon megnyilvánulnak. A Keresztes Hadjárat magyar hősei pánasz nélkül megtették és megteszik kötelességüket.

Ennek az új házi éppoznak egyik lejezete az N. és K. orosz falvak közötti erdőben kezdődött. Három nap óta verte az ellenség állásainkat gránátjaival és aknáival, szeptelt a föld, dörögtek az ágyúk, a szürke felhőrengyek alatt féltelmesen búgtak a Martin-gépek és bombák hiányában már akárhánszor közönséges tüzéségi lövedékeket és rozsdás ekevasokat dobáltak vonalainkra. Azután elnémult az ágyudörgés s a halott tájak temetői esőndjét vérfagyasztó ordítózás zavarta meg: a „híres szibériai lövészek” indultak rohamra. A támadások ereje azonban három napon át mindig megtört vonalaink előtt.

Harmadnapra, az esti órákban parancs jött a zászlóaljtól, hogy a század vonuljon vissza néhány kilométernyire, mert vagy 8 szovjet páncélos valahol áttörte magát és be akarják keríteni a mögöttünk lévő úteget.

Az eligazítás megtörténte után A. Gábor főhadnagy, a század parancsnoka néhány puskával hátramaradt, hogy személyesen fedezze a visszavonulást. Cs. Laci, egy bácskai gyerek, volt a legénye, aki mindig vele maradt. Óvatosan haladtak az éjszakában, útközben T. községen kellett áthaladniuk. Már éppen a falu utolsó házához értek, amikor keletre kezdett egy szovjet géppuska.

— Csak tovább fiúk! — kiáltotta a főhadnagy, de ekkor már legénységével együtt a sáncban fekiadt. Két zsákmányolt szovjet géppuska volt náluk, ezzel fedezték bajtársaikat.

Izgalmos menekülés partizánok között

Tudták, hogy a falusi lakosság fogott most fegyvert ellenük. A szovjet páncélosok nyomában minden faluba tehergépkocsik jöttek puskával és löszrel megrakodva. Ezek a teherautók végigszárguldtak a környező lözésekben s mindent dobáltak le a terhükből. A szovjet gyalogság még messze van s éppen azért úgy gondolták a bolsevisták, az orvulások megbanthatják egységünket.

— Gyerünk Laci, nézzük meg közelebbről ezeket a banditákat, — szólalt meg a főhadnagy s már kúszott is tovább. Fehér hóleplek egybeolvadt a havas tájjal. Senki sem pillantotta meg őket.

Valahol azonban ugatni kezdett rájuk egy aknávető... Robbanás... A főhadnagy a légnyomástól elviesztette eszméletét. Cs. Laci egy ideig tanakodott magában: mihez kezdjen? A főhadnagyát nem szabad itthagynia, inkább történjen bármí.

A falu felől vagy öt civil közeledett szánkón.

— Megálljatok banditák! — állotta útjukat a legény s már célzott is a géppisztollyal.

Sok ideje nem volt, gyorsan kellett csatlakoznia. Négy bandita kihírtak a szánkókból, egy elszaladt, de a ló megállt. Hamar vállára emelte a főhadnagyot, a szánba ültette, majd maga is felugrott...

Tőle jobbra és balra falvak égtek az

éjszakában, a kosmos füst alján lángcsíkok táncoltak. Az ellenség útját jelezték ezek az ég-falvak. Hideg szél kavarta a havat s végigszántott a havas pusztán. Vajjon jó irányban halad-e V. felé?

Utaltan-utakon...

Két nap telt el azóta. A főhadnagy már jobban érezte magát, de nem tett szemrehányást, amiért legénye eltévesztette az irányt. P. nojében olaszokkal és németekkel találkozott, akik éppen sünállást foglaltak el. A legutóbbi jelentések szerint 12 néhez szovjet harcokosai tart a falu felé, valamint gépkocsizó szovjet lövészek. Német repülőgépek keringtek a helység felett, löszert és élelmet dobtak le a csapatoknak.

— Ön nem maradhat itt, — jelentette ki a német katonorvos. — Folytassa útját, tőlünk a második faluban magyar csapatok vannak. Biztonságban lehet, arra nincsen ellenség.

Gyorsan teltek az órák Alkonyadott.

Utaltan-utakon mentek, de még mindig nem láttak falut.

— Főhadnagy úr, azt hiszem, megint eltévedtünk — szólalt meg hosszas hallgatás után Laci.

Borzalmas éjszaka volt. A ló már nem

bísta tovább, ájjaltájban kidúlt. Laci honvéd géppisztolyával megrövidítette szenvedését. A főhadnagy minduntalan aludt, de legénye mindegyre felrúta.

— Az Istenért, főhadnagy úr! Ne tesson elaludni, mert baj lesz.

Hajnaltájban feltánáskodott s legénye harján megindult. Egyre jobban érezte, hogy ereje visszatér. Nem, most nem szabad gyengének lennie.

— Főhadnagy úr! Ott vannak a mieink! — kiáltott fel lelkesen Laci s mosolyra tágult arcában boldogan esillogtak szeméi.

Háromszáz hadifogoly

Világos volt már, messzire el lehetett látni a fehér hómezőkön. Magyar fiúk voltának? Nem, ezek olaszok és németek. Végre megszabadulnak a zvilkos orosz mezők szorításából!

... Mennyire lehetnek még? Ötszáz méter? Ezer méter? A távbeolés nagyon csalótt. De mi ez? ... Vagy tizenkét lévas... Az egyik kiugrott s egyenesen feléjük nuargel... Még kettő...

— Azak hadifoglyok, főhadagy úr! Foglyul ejtett németek, vagy olaszok! — mondja megtápanva Laci és élsápad. Már csak vagy tíz töltnyem van s a főhadnagy úr dobjai is üresek. Édes jó Istenem, ne hagyj el!

— Csak nyugodtan Laci... Majd csak

A Ladoga-tó Európa legnagyobb beltengere

Alig mulik el nap, hogy a hadijelentés ne emlékeznék meg a Ladoga-tóról, ahol a harcok jóformán szünet nélkül tartanak. Ha a Káspi-tengert nem számítjuk Európához, akkor a Ladoga-tó Európa legnagyobb beltengere. Oly nagy terület ez, mint fél Hollandia: 18 ezer 180 négyzetkilométer. Még a szélessége is jóval nagyobb a Balaton hosszánál (126 km.), nem is szólva a hosszáról, amely 208 km.

Északi része az 1940-ben bekövetkezett finn-szovjetorosz békekötésig Finnországhoz tartozott. Érdekes megemlíteni, hogy a két ország közötti határt a tengeren keresztül 270 km. hosszúságban húzódó fából készült rács választja el egymástól. Ez a Finnországhoz tartozott rész mélyebb is a déli felénél és átlagos mélysége eléri a 223 méter mélységet. Partja erősen tagozott és mivel eok benne a sziget és a homokzátony, a hajózás meglehetősen veszélyes foglalkozás rajta. Rendszerint már októberben befagy és csak májusban tünik el róla a jégpáncél. Számos folyó: a Vuoxen, Svir, Sjas és a Wolchow gondoskodik vizének bőségeről, hogy csak a nagyobbakat említsük. Egyedül a Néva táplálkozik belőle. A történelem előtti korban még ezeres övezeköttetésben volt a Ladoga tó a Karéli földszorson keresztül a Finn tengeröböllel. Ennek a maradványa most a Néva. Sőt a történelmi korban is hajózható övezeköttő út vezetett Viipuriba s a Ladoga-tó északi részén fekvő Käkisalmi közt. Később a szárazföld állandó emelkedése folytán ez az övezeköttetés hamar mezezakadt.

Delen Leningrád fekszik egészen a tó partján. Nagy Péter jött arra a gondolatra, hogy a veszélyes tengeri út helyett csatornát kellene építeni a Néva és a Wolchow között. Ez a terv 1732-ben valósággá is érlelődött, sőt nemsokkal azután elkészítették a Wolchow-Sjas és Sjas-Swir közötti csatornát s így a csatornák összhossza 168 km-re rugott. Később majdnem megennyivel fejlesztették tovább az építkezést.

A cári időkben a belközlekedés javítása eéljából újabb csatorna-rendszereket létesítettek. Ezt a csatornát az Ilmen-tón keresztül egészen a Volgáig építették ki. Az újabb időkben Moszkvát is bekapcsolták ebbe a hálózatba. Úgy hogy most Leningrád és Moszkva vízi-úton összeköttetésben áll egymással. De a csatornaépítés ezzel nem fejeződött be és ma már a Finn tengeröböl és a Fehér tenger között hajók közlekedhetnek. A Ladoga tó körüli vidék mindig értékes volt. Feldolgozó telepek, réz- és vasbányák gazdagították az itteni lakókat. Sajnos azonban Finnországnak le kellett mondani erről az értékes területről a Szovjetunió javára, amellyel a finn ipar negyedrészre is elveszett. Itt volt a finn negyedik legnagyobb városa: Viipuri.

Amióta a tengelycsapatok fegyverei szólnak a vidéken és küzdenek a gyengébb igazságért, azóta elhalkult a szovjet ipar számára dolgozó gépek dübörgése, hogy annál nagyobb erővel kezdje el működését, amikor az újjáéledő Európa számára kell termelőmunkáját elkezdeni. (TFK.)

Sáry János

a magyar Kiegyre a M kir Opera-ház tagja a világhírű tenorista

április 7-én és 8-án este

a KORONA Filmszínházban válogatott kísérel műsorral hangversenyt ad. — Legyek elővételeiben a KORONA Filmszínház penztárában kaphatók 1 P-től 7 P-ig.

Lira hangversenyvállalat rendezésében.

less valahogy...

— Igyl szudá! Igyl szudá! — dítják már a levasok. Közvetlenül áket. Az egyik laugrik és előrána géppisztolyát.

— Offizir! — ordítja jelelnetes úrvöl tással.

— Nyet iflisir! — válaszol sietve lo et, aki már tárta valamelyest az orosz nyelvét. Mindkettőjükön hólepel volt s így nem látták a balsevita öreök a rendfókat jelést. Sietve elvették géppisztolyaikat, belenyúltak zsebeikbe s mindent kisérdtek. Az óri, ön jó és pénztárca láttára vigyorozni keztek.

Vagy 300 fogoly lehetett ebben az osztóban. A Gábor főhadnagy és legénye a menet végéhez csatlakozott. Előttük fehér siruhás németek mentek. Mikor ezek megtudták, hogy a főhadnagy beszél németül, elmondák, hogy az olaszoknak köszönhetik életüket. A balsevisták ugyanis minden tisztat és németet azonnal agyonlőnek, de az olaszok azt mondták rájuk, hogy ti voltiak s így menekültek meg a pusztátólól.

Kétórai menet után egy falu szelén pihenőt adtak az öreök. A foglyok leterítették pokrocaikat s leültek. Az öreök — kettő kivételével — hátra sereglettek, kirakták maguk elé a zsákmányolt tárgyakat s miközben fagyott fekete kenyérhéjat ropogtattak, megkezdtek az asztalkodást. Amikor ezt meglátta a másik kettő, az is odament.

— Laci, a nadrágszíjamon lóg a szákoeska... Nem vették észre bolsevista jagalykísérőink.

— Benna van-e még a két kézigránát főhadnagy úr? — kérdezte izgatottan.

— Csak nyugodtan. Rakj le magadnál minden fölösleges terhet... És ülj úgy, hogy engem eltakarj a szemük elől...

A németeknek is szólt tervéről, amely már rég megfogamzott benne, a kivitelt a fontos... Idegek kérdése az egész... Régi szokása, hogy zubbonya alatt, egy vízhatlan szákoeskában mindig két Véesey-féle kézigránátot hordjon. Nehéz megtalálni ezt a szákoeskát... Itt van a szabadulás pillanata... Vissza lehet menni az életbe, a fiúkhoz, a bajtársakhoz a küdelembe.

— Nyulj a köpenyem alá... Megvan... Vigyázz, jól pörgesd azt a kézigránátot Laci... Egyszerre dobjuk... Achtung, Kameraden! Most... Rajta!

Két éles dörrenés!

Vad kavarodás. Mire a többiek felocsudtak, az öreök közül négyen már halottak voltak, nyolcan pedig feltartott kezekkel vártak sorsukra...

S a menet néhány perc múlva ismét megindult.

De most már visszafelé vezetett az út.

Vissza, a szabadulás felé...

Merly István,
hadapródörömester.

Számüzött fogalmak hazatérése a szovjetorosz propaganda berkeibe

Ilja Ehrenburg, Sztalin és Moszkva hivatalos prófétája Európa teljes elpusztítását hirdeti

A „Die Deutsche Stimme” német könyvkiadó érdekes írást közöl Ilja Ehrenburgról, a zsidó-bolsevista újságíróról, aki a Szovjetunió helyzetére jellemzően ma már „az orosz nemzeti háborút” hirdeti a szovjet lapokban. Ilja Ehrenburg pályafutása nem következetesen bolsevista, annál inkább, azonban zsidó. Gazdag zsidó szülők gyermeke, 1891-ben született Moszkvában. Amint abban az időben a cári rezsim értelmiségi és ugynevezett jobb körökben „veszélynélküli” divat volt, Ilja Ehrenburg is korán megismerkedett az összeesküvőkkel és titkos kommunista szervezkedésekkel. 1909-ben, mivel veszélyes lett számára az oroszországi tartózkodás, Párizsba költözött. 1917-ben amikor a cári Oroszországban világosan kezdtek mutatkozni a forradalmi mozgalmak eredményei, visszatért, azonban a nyugati kapitalizmussal köpött kapcsolatai, s nem utolsó sorban sokoldalú párizsi ismerettsége miatt a bolsevizmustól távol tartotta magát. Különben is ebben az időben avatkozta be az oroszországi eseményekbe az antant csapatok s küzdelem kimenetele még bizonytalan volt. Ezekben az időkben több bolsevistaellenes tanulmányt és költeményt írt.

Amidőn azután a bolsevisták végleges és valószínűsítően uralomra kerültek, újra otthagya Oroszországot és az éhez, nyomorgó földet a bőségben, győzelmi mámorban uszó Párizsra cserélte fel. Ezt a cserét egyébként meg is énekelte egyik költeményében: Ima az orosz éjszakában. Egyébként Párizsban úgy élt, mint a többi bohém forradalmár, aki lehetőleg az összes revük és folyóiratok számára megírta cikkeit, vagy szenzációvá felfújt riportjait. Fürge, mint az egér és alkalmazkodó, mint a kameleon. Ezzel a sajátos zsidó természettel hamarosan jó kapcsolatokat teremtetett magának a zsidó újságvilágban. Így hamarosan rájön ő is és a szovjet is, hogy egymásnak valók. A Kremlből kapja ezután a csekkjeit, amelyeket frankokra vált be s ezekkel vásárolja meg az összes megvásárolható információt. Ezenfelül megbízást nyer ez a (partonkívüli és független író és szovjetrendszer tiszteltreméltó bámulója) a szovjet lapok tudósítására, sőt regényeire is a Szovjetunióban adják ki. Jellemző azonban a szovjet propagandára, hogy a Nagy Szovjetenciklopédiában (Moskva, 1931. 312. old.) Ilja Gregorovics Ehrenburgról a következőket jegyezték fel:

„Tipikus képviselője a dekadens polgári esztétának. Egy lecsúszott bohém, akinek negényei és egyéb írásai

a slágerszerű novellák és a sekély kalandorregények többé-kevésbé mély érzelmességének s szenzációhajhászásának keveréke.”

Lehet, hogy ez az egész jellemzés csak porhintés volt a világ szemébe. A propagandájának még különb eszékei is voltak és vannak, mint egy sokkötetes nagy lexikon! Tény az, hogy regényeivel, írásaival együtt, a zsidó kiadók Ilja Gregorovics Ehrenburgot melegen ajánlják a szovjet hivatalos köröknek és ennek az ajánlásnak meg is vannak a komoly eredményei. A spanyol polgárháború idején már ugy szerepel, mint a Pravda hivatalos tudósítója.

A fentiek alapján nem nehéz fogalmat alkotni tudósításainak jellemző vonásairól. Ezekből a tudósításokból valószínűleg tüzel a gyűlölet Németország és Olaszország ellen.

Párizs eleste után (erről azonnal könyvet írt, amelynek nagy sikere volt Angliában és Amerikában) visszahívták Moszkvába s amikor a háború kitört Németország és a Szovjetunió között, az első között volt, akik a szovjet propaganda beszédek szennyveszélyes áradatába nem tudtak betelni a gyűlölködő és megsemmisítést szorgalmazó beszédekkel. Azonnal felhívást adott ki „a német barbárság elleni felszabadító háborúra”. A moszkvai zsidóság egyik tüntetésén „mint zsidó fordult a világ összes zsidóihoz” hogy támogassák ezt a háborút, amelyet „egy németnek sem szabad túlélnie”. De ahogy a zsidóság nevében mint zsidó lépett föl, néhány nappal később minden további nélkül kiállt mint a „Mindén Szlávok Kommunista Bizottságának” tagja és ez alkalommal, mint a „legszlávabb” író intéz felhívást a tömeghez az elszánt harcra.

Ma Stalin legbizalmasabb munkatársai közé tartozik. Teljes ki- és bejárati szabadsága van a Kremlben. — Ezenkívül a legbensőbb bizalmi ember a GPU európai ügyosztályának különleges teljhatalommal hírszerzési, propaganda és kémügyekben. Az sem érdektelen, hogy az United Press általános tudósítója. Ez a megbízás Ilja Ehrenburg szerint a nyugati féltekével fenntartott szocialista kapcsolat.

1

Van azonban valami más, ami Ilja Ehrenburgnak egészen különleges helyet biztosít a szovjet propagandában. Ő ugyanis a németek és olaszok elleni gyűlöletpropagandán kívül az újból felfedezett „orosz hazának” és „orosz népléleknek” valószínűsítően hirdetője. A szovjet belső propagandájának ez a

HA CSALÓDNI
NEM AKAR, VIM-HEZ
RAGASZKODNIA KELL!

VIM

mindent KIMÉLETESEN tisztít!

legújabb csalétké valószínűsítő fanatikusra, zsonglőrré talált most a sokszínű zsidó újságíróban. Valószínűleg tobzódik a „haza szent földjének” kiszínezésében a sokévezredes hontalanság késői utódja s valószínűleg könnyeket hullatva ír arról a néplélekről, amelyet éppen fajtestvérei irtottak ki, vagy fojtottak el a Talmud szellemében fogant legborzalmasabb kegyetlenséggel. Ezekről ír most végtelen hangnemben, egyszer brutálisan felkorbácsolva, máskor könnybelábadó gyöngédséggel. Közben ugyanezen az alapon üli orgiáit beteges fantáziája a németek kegyetlenkedéseiről írt cikkeiben. A legprimitívebb eszközökkel, mindig ugyanazon minta szerint, teljesen légbőlkapott nevekkel gyártja történeteit, amelyek valószínűleg csöpögnek a gyűlölettől, a vértől. Egyszer a rádióban, azután a Pravda vezércikkében. Mindig így vezet be megszólalását: „Most a Stalin-dij nyertese, az író és művész Ilja Ehrenburg beszél!”

Beszédeiben írásaiban csak úgy hemzsegnek a legközönségesebb szidalmak a szovjet propaganda mindennapi szótárából. Közbe nagyképp, áltudós megállapítások, történelmi, kultúrtörténelmi hamisítások, majd újra véres borzalmak: ahogy az egy zsidó agyában sántán khaoszban és céltudatlansággal megszülethetik. Ugy látszik, hogy ez a tevékenység különösen kedvére való. A róla készült és külföldre jutott fényképek tanúsága szerint egyre harciasabb lesz még külsőben is. Valószínűleg tobzódik a népek katasztrófaiban és könnytengereibe, ahogy a jövő képét mérlegeli.

Nagyon érdekes és tanulságos az is, ahogyan Moszkva legújabb prófétája Európa jövőjét elképzele. Érdekes idézetekkel szolgál ebben a tekintetben „Trust for the destruction of Europe” — Szövetkezés Európa megsemmisítésére című könyve. A könyv szerint Európa minden országát és városát szétrombolják. Berlint, Bécsét, Párizst, Stockholmot, Rómát és a többi mind. Kivételek nélkül. Egedül az Uralon túli Oroszország marad győztes és az Északamerikai Egyesült Államok. Ez a két hatalom kezdte ugyanis el az irtó háborút Európa és minden népe ellen. „Tíz méter magas tankok irtalmatlanul letiporják Berlin házait, férfait, nőit és gyermekeit — írja ez az emberbőrbe bujt vadállat. Koppenhágában sem marad egyetlen ember sem élve. Stockholmban csend

lesz, mint a paradicsomban. Ettől eltekintve Svédországban sok értékes nyersanyag van: vas, réz, erdő... Ott fekszik Róma letiporva, holtan, annyi évszázad óriási történelmi súlyával... Amikor Párizst mérges gázokkal támadják meg a repülő, az egész lakosság a földalatti övöhelyekre menekül. A föld alatt azonban egymást fogják tépni és marcangolni...”

Igy fest Párizs vége Ilja Ehrenburg elképzelése szerint. De a további eseményekre is éles világot vet Ehrenburg könyve: „...néhány év elég lesz ahhoz, hogy egy egész földrészt elpusztítsunk 350 millió emberével együtt. Az életben maradt európaiakat nem csak a németeket — Szibériába deportáljuk a bányákba...”

2

Igy ír ma a Szovjetunió és Sztalin hivatalos prófétája, aki az Európa ellen indított háború leghangosabb kiáltója és heccelője. Vajjon csak a szokásos zsidó cinizmus ellen? Csak fantasztikus jövő-regény, egy perverz vágyalom és képzelődés — vagy kegyetlen valószínűség? Minden kétséget kizáróan láthattuk eddig a Szovjettel kapcsolatos dolgokban, hogy a valószínűség nem esik távol a legszemérméletlenebb elméletektől és tervezetésektől, még ha azokat lehetetlenségeknek is tartották. Így a sokoldalú Ilja Ehrenburgnak is az a valószínűség arca, amely ebben a könyvében mutatkozik meg.

Érdemes még azt megjegyezni, hogy az Egyesült Államokban Emil Ludwig Kohn a konjunkturának megfelelően most írta meg egyik legújabb művét „Beszélgetések Roosevelttel” címen s még újabban az „amerikai irodalom legújabb könyvét”: Sztalin életét. Ebben a könyvében Sztalin romantikus hazafiság mezében tündökölt. Így záródik be a zsidó világpropaganda gyűrűje Ilja Ehrenburgtól az európai partizánokon keresztül Emil Ludwig Kohnig.

Európa azonban ma már felvértezten áll a zsidó propaganda minden próbálkozásával szemben. Európa minden népe tudja, hogy mit készítenek számára Moszkvában, Londonban s különösen Washingtonban s csak azt felelik az essevesztett propagandára: hazugság és szemfényvesztés.

Olcsón vásárolhat kitűnő minőségű tisztagyapjú szövet-

különlegességeket és népszerű

IVÁN Posztóházban

KOSSUTH-U. 1. Sas-palota

cégtulajdonos:

ifj. Iván János

Takarékoskodjunk!

Takarékoskodj pénzzel, idővel, anyaggal! Halljuk a rádióban, moziban, olvassuk napilapunkban minden nap újra, meg újra.

A takarékosság kötelesség, a pazarlás hazaárulás! Figyelmeztet egy komoly hang és akkor, mikor halljuk, egy pillanatra szent elhatározások, szép fogadkozások születnek meg bennünk. Addig a szemrebbensényi ideig jó hazafiak, áldozatos magyarok akarunk lenni, akik mindenre készek a nagy győzelemért és esztelen pazarlással dehogyan is kockáztathák az édesháza érdekeit.

Egy-egy pillanat az egész, azután marad minden a régi. Vajjon akadnak-e, akik a következő alkalomig egyszer is gondolnak a komolyszavu figyelemre? De nemcsak gondolnak, hanem tetteikben is takarékoskodnak.

Hogyan is kellene hát élnünk, miről kellene lemondanunk az észszerű takarékoság nevében?

Ne csináltassunk ruhát? Mondjunk le a színházról, moziról? Küldjük el a családunkat? Ülünk egész nap otthon, bába temetkezve, savanyúan? Nem. Ezt nem kívánja tőlünk még a nehéz, sok lemondást követelő élet sem.

Ha elküldjük az egyetlen segítségünket, a Marit, vagy Kattit, ezzel nem csak magunkat fosszuk meg az utolsó kis kényelemtől, hanem szaporítjuk azok számát is, akik munkát keresnek. Azokét a munkáskezéket, akik dolgozni akarnak. Dolgozni és takarékoskodni, hogy összegyűjtsék azt a néhány ághuzatot meg abroszt, amellyel majd melegebbé tehetik a maguk nehézségeikkel küzdő, szerény kis életét.

Ha színházról, moziról mondunk le, megint csak magunknak ártunk. Magunkat fosztjuk meg néhány derű óráról, józsi kacagástól. Erre a mai ideges embernek jobban szüksége van, mint valaha.

Hogyan és hol takarékoskodjunk hát?

Egy jelenetnek voltam szem- és fültanuja.

Két nagyon rongyos, maszatos, éhes kislány csengett be, házról-házra járva, egy kis száraz kenyérfaját kéregetve jómódu család ajtaján. Ideges, mérgező hang kiáltott rájuk az alig kinyitott ajtón túlról:

— Takarodjatok szemtelen kölykök! Menjetelek haza, anyátokhoz, nála van a jegyetek, tőle kérjétek kenyeret. A kenyérral takarékoskodni kell!

A két kis koldus, rongyos utcagyerekek rémülten talpalt tovább, hátrahátra sandítva, hogy nem követi-e őket valaki bottal. Bekanyarodtak a másik utcába. Nagy, ijedt barna szemük és a rémület, amely az arcukra volt írva, még sokáig kísértettek és még ma is magam előtt látom őket. Pedig biztosra veszem, hogy nem volt joguk a kolduláshoz és a haragos asszonynak is igaza volt, hogy a kenyér ma ritka drága kincs, mégis belefájdult a szívem ebbe a mindennapi kis jelenetbe. Valahol kell, hogy legyen kenyérjegyünk, de vajon szerencsétlen, ágrólszakadt szüleik-

nek megvan-e az a néhány-nyomorúságos fillérje, ami egy karaj kenyérhez a jegyen kívül még szükséges? Vajjon ez volna a helyes takarékoság, két ilyen szerencsétlen éhes kis verebet így elkergetni?

Tudom, hogy a szigorúan takarékos női hang tulajdonosának több elegáns bundája, rókája, tászkája, cipője van, sőt saját házában lakik. Nem hiszem, hogy valaha is gondot okozott volna neki, hogy nincs kenyér a háznál. Ha kevés volt, pótolhatta akár cukrársüteménnyel. Miért takarékoskodott hát olyan nagyon? Talán nem is a kenyérről, hanem szeretettel, melyre pedig semmiféle korlátozás nem lépett életbe. Ki tudja, hogy az a két kis szerencsétlen nem áhított-e még sokkal jobban egy szerető szóra, mint a kenyérről? Biztosan nem találkoztak még sok simogatással rövid kis életükben. Háttha éppen ez a durva, goromba hang ölte ki a szívükből az emberek, az élet iránti szeretet kis morzsáját is.

Sokan, nagyon sokan osztogatják, ontják a szeretetet. Hiszen ekkora szükség soha sem volt rá, mint ma. Áldozatos lélekkel ápolják a sebesült katonákat, harcoló hőseink családját látogatják, gondoskodnak róluk. Igazi magyar asszonyszívűeknek való munka ez, amely még a halálos veszedelemről sem riad vissza. Az életveszélyes betegség lehe-

PAPP MARGIT

butokiállítás

ujra személyes vezetése alatt áll...

Rimanóczy u. 8.

Telefon: 14-23

tősége sem akadály a számára. Miért vannak akkor még mindig keményszívűek közöttünk? Akik a takarékoság tisztas leple alatt — szívtelenek.

Ez nem takarékoság. A takarékoság egyúttal lemondás. Lemondás arról, ami nélkül meglehetünk. A takarékoság az, mikor összeköttetéseink révén minden eszközzel nem igyekezünk megszerezni valamit, amire tulajdonképpen szükségünk sincs. Gondolunk arra, hogy, ha mi elveszünk, talán nem lesz annak, akinek nagyon kellene.

Takarékoság az, amikor a megmaradt tányérvényi levest nem öntjük ki, hanem odaadjuk annak, akinek éppen egy kanál meleg étel. Amikor a tavalyi ruhánkat zokszó nélkül vesszük elő, ha nem is egészen divatos már és a kosztümproblémát megoldjuk úgy, hogy a negyedik-évesünket átvastaltatjuk és boldogan viseljük még az idén is.

De boldogan! Nem panaszkodva. Mert

ebben aztán takarékoskodjunk. A panaszkodásban. Akármilyen jólesik elmondogatni, hogy nincs harisnya, nincs kenyér, sőt már hus sincsen. Mégse tegyük. Egyrészt, mert van még mindenünk. Ha silányabb és kevesebb, mint mások, de van. Másrészt még mindig annyi mindenünk van, ami husnál, vajnál, selyemnél, harisnyánál többet ér. Csak meg kell tanulni észrevenni az örömeiket. Vagy nem ajándék, hogy biztonságban élünk? Hogy a lakásunkban nyugodtan alhatunk, egészségesek vagyunk, hogy a tél elmúlt és a Szent László téren már bimbóznak a tulipánok?

A takarékoság kötelesség, a pazarlás hazaárulás. Takarékoskodjunk!

Csak egyben legyünk pazarlók és ez nem lesz hazaárulás. Szeretettel tékozzunk. Ebben a meleg verőfényben járőrösszünk meg minden rászoruló, szegény magyart!

Ujházyné Tóth Mária.

Bisztray Gyula dr. nagyérdekességű előadása a színházról

Rendezés, színészkérdés és a közönség. Van-e színházi hiány?

(Nagyvárad.) — Pénteken délután Bisztray Gyula dr. miniszteri osztálytanácsos tartott előadást az Iskolánkivüli Népművelési Bizottság által rendezett szabadegyetemi előadás-sorozat keretében. Az előadáson megjelentek dr. Hlatky Endre városi főispán és dr. Soós István polgármester is. A fővárosi vendéget az Iskolánkivüli Népművelési bizottság nevében dr. Marta Dénes tanügyi tanácsos üdvözölte, majd Bisztray Gyula dr. tartotta meg érdekes előadását.

— Ha a színházat üzletnek tekintjük — mondotta, — akkor erről a kérdéstről nincs is semmi mondanivalóm. Ha azonban elismerjük azt, hogy a színház kulturfeladatot teljesít, akkor nagyon is sok probléma vetődik fel. Első probléma a darabkérdés. Van-e darabválság valóban? Erre a kérdésre válaszolva — mondotta — el kell ismernünk, hogy az utóbbi évtizedekben komoly darabhiány mutatkozik, különösen a jó színdarabokat illetően. Ez azonban nemcsak nálunk van így, külföldön is hasonló

a helyzet. A nagy darabhiány azonban csak látszólagos, mert hiszen a rendelkezésünkre álló klasszikusok bőven pótolhatnak minden „hiányt.”

A kitűnő előadó ezután rátért a rendezés és színészkérdés megvilágítására. Előadásában hangsúlyozta, hogy a rendező szembe elől téveszti feladatát, ha erőszakolt újításokkal igyekszik egyéniségét és vitatható művészi felfogását kihangsúlyozni. Hiba az is, ha a szerző valamely színész alakjára „szabja” a darabot s egyes színészek egyoldalúsága szintén a színjátszás bénító jelenségei közt szerepel.

Végül a közönségről szólva megállapította, hogy az „ezerszemű Gézár” szerepe a színpadirodalommal szemben sokkal fontosabb, mint például a regényirodalom terén. A közönség és a színház állandó harcban áll egymással. A színiigazgatók panasza rendszerint az, hogy a közönség nem érdeklődik a komoly művészet iránt, míg a közönség éppen az ellenkezőt panaszolja: tudniillik, hogy a színiigazgatók kevés igazi értékű darabot visznek színpadra. Az igazság az — mondotta Bisztray Gyula végül — hogy a közönség iskolázottsága hiányos a színházi műveltség terén. És ennek főként az iskolák az okai. A középiskolai tanulók ugyanis évtizedeken át csak papiros drámákat ismerhettek meg s az eleven színpadi megnyilvánulásokról úgyszólván fogalmuk sem lehetett. Szerencsére — fejezte be érdekes előadását a kiváló előadó — újabban a fővárosban már külön előadásokat rendeznek az ifjúság részére s minden remény megvan arra, hogy ezt a szokást rövidesen a vidéki városokban is bevezetik.

A közönség az élvezetes és tanulságos előadást őszinte tapsal jutalmaz-

ta, az Iskolánkivüli Népművelési Bizottság nevében pedig ismét, Marta Dénes dr. tanügyi tanácsos mondott köszönetet dr. Bisztray Gyulának nagyszerű szerepléséért.

Műgyetemi tanárok, ismert művészek és gyakorlati szakemberek lesznek a Soproni Nyári Egyetem előadói

A Soproni Nyári Egyetem idei tanfolyamát ismét a Műgyetem rendezi. A tanfolyam előadásai július 1-én kezdődnek és három hétig tartanak. Az idei előadások általános ismeretterjesztő része a Műgyetem különböző tudományágait öleli fel, míg a szakelőadások a gépész- és vegyészmérnöki tudomány köréből veszik tárgyukat. A már külföldön is híressé vált nyári egyetem előadói műgyetemi tanárok, neves művészek és gyakorlati szakemberek, akik a gazdasági és műszaki kérdéseket mindenki részére érthető, népszerű formában tárgyalják. A Soproni Nyári Egyetem minden komoly érdeklődőt szívesen lát, a hallgatóknak és azok családtagjainak különféle ellátási és ételmezesi kedvezményeket biztosítanak. A hallgatók a tudományos előadásokon kívül érdekes, tanulságos Sopron-környéki tanulmányutakon is résztvehetnek s a rendezőség a jó elhelyezéssel, valamint a szórakozási lehetőségekkel a kellemes nyaralást is biztosítja. Az érdeklődők forduljanak felvilágosításért dr. Márffy Ed. egyetem ny. r. tanár tanszékehez. — (Műgyetem, közp. ép. I. em. 65.)

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabo a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel! (Központi fűtés, hideg meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Megnyilt Kolozsváron az ország második műcsarnoka

Kolozsvár, március 27.

A mai kolozsvári Mátyás király-ünnepségek legnagyobb eseménye a képzőművészet új otthonának felavatása. A magyar vidék első és ma egyetlen műcsarnoka ez; csak a méreteiben nagyobb debreceni Déry muzeum hasonlítható hozzá, de annak más a rendeltetése. A kolozsvári műcsarnokot nem óhajtják muzeum jellegű intézménnyé fejleszteni; megmarad kiállítási csarnoknak, amelyben elsősorban erdélyi művészek fogják időnként bemutatni alkotásaikat, de természetesen az egyetemes magyar képzőművészet fejlesztésének és a műtörténelem ismeretének is szolgálataiba állítják a Sétatérren most elkészült fehérfa, derűs benyomást keltő épületet, amely Erdély fővárosának egyik büszkesége lesz.

A múlt év nyarán kezdtek hozzá felépítéséhez, Koós Károly tervei szerint és sikerült is a Mátyás-ünnepségekre befejezni, ellentétben a nagy király szülőházán végzett átalakító munkálatokkal, amelyek most is folyamatban vannak, úgyhogy az ünnepségen nem is tudták még átadni rendeltetésének.

A sétatéri fasor mellett, a liget fátanok festői környezetében emelkedik a sima falu, lapos tetejű, egyéni stílusban készült, de erdélyiessé átértézt román motívumokkal emlékeztető épület. Három hatalmas kiállítási terem van; a középső tetővilágítású, a két szélső pedig széles, csupa-ablak-falakon át nyeri a fényt. A termeken kívül csak egy irodahelyiség s egy kis lakás, műteremmel kapott helyet az épületben, ahol az új intézmény igazgatója fog lakni.

Az ünnepséget megelőző napon néztünk körül a kolozsvári műcsarnokban, amelynek homlokzatán ez az egyszerű, aranybetűs felírás olvasható: Képzőművészet. A csarnok előtt kis térségben kertészeti munkálatok folytak még, de bent már csak az első, ünnepi kiállítás anyagának elrendezése maradt hátra. A falakhoz tömegével voltak odatámasztva a kiállításra elfogadott képek, és szana-szójel szobrok, egyik-másik még ki se bontakozott a ládákból, amelyeket főként a fővárosban élő, de Erdélyből elszármazott művészek küldöttek. A budapesti anyagot az országos irodalmi és művészeti tanács, Tasnádi Nagy András elnökletével „szürizte le”, míg az erdélyi művészek munkáit a tanács egy kiküldött bizottsága Kolozsváron, Keledy Tibor polgármester elnökletével vizsgálta felül.

Mintegy három hónapig tartott a kiállítási anyagának egybegyűjtése. Összesen 214 mű került kiállításra, köztük 70 szobor. Magyarányszó és impozáns méretű szoborművek is vannak közöttük olyan művészekből, akiknek nevei országos viszonylatban is a legjobb csengésűek. Az Erdélyből elszármazott s a kiállításon résztvevő festők és szobrászok közül a következő kiemelkedőbb neveket jegyeztük fel:

Merész Gyula, Ruzickay György, Aradi Edvy Illés, Barcsai Jenő, Pap Domokos, Varga Nándor Lajos, Talaki Ralf, Nagyborosnyói Bartha, Kapussy György, Kun István, Andrassy Kurta János, Borberek Kovács Zoltán, Istók

János, Illyésfalvi Lóthe Éva, Szamosi Soós Vilmos, Zsákodi Csizsár János.

A Barabás Miklós Céhbe tömörült 40 erdélyi művész közül 34 szerepel a kiállításon, köztük Szolnay Sándor, akit az új műcsarnok igazgatójával szemeltek ki, Nagy Imre, Bordy András, Andrassy Zoltán, Fülöp Antal, Szervácus Jenő, Koós András, Kósa Huba Ferenc és Szabó Béla.

Feltűnő, hogy a nagybányai festőkolónia nem jelentkezett egységesen a kiállításon. A Nagybányán élő festők közül egyesek, mint Gáll Ferenc, az Erdélyből elszármazott budapesti művészek között szerepelnek, mások, mint Pirk János a Barabás Miklós Céh csoportjában. A bányaiak köztük Mikola András, Nagy Oszkár, Pász Jenő, egyenként jelentkeztek, sőt olyanok is akadtak, akik határozottan tiltakoztak az ellen, hogy a kiállítás anyagának elrendezésénél külön nagybányai csoportban helyezék el műveiket, annyira nem óhajtanak semmiféle közösséget vállalni a nagybányai kolóniával. Az egyik művész sürgönyileg kérte a rendezőset, nehogy az Istenért a nagybányaiak közé tegyék az ő munkáját. Jellemző ez a széthúzásra, ami ez egykor oly virágzó nagybányai festőkolóniában uralkodik. Az anarchiáig menő, aggasztó egyenetlenségnek tulajdonítható, hogy a kolozsvári új műcsarnok megnyitóját, reprezentatív kiállításán a Nagybányán élő közel harminc festő és szobrász közül csak mintegy hat művész szerepel. Általános a vélemény, hogy ha Mikola

Andrásnak, a nagybányai művészegyesület új elnökének sikerült volna megteremténie az egységet a kolóniában, akkor a magyar Barbison bizonyára a művészi értékek olyan nagyarányú felvonultatásával jelenhetett volna meg Kolozsváron, amely méltó kifejezője lenne a Zazar-parti művészváros jelentőségének.

A független erdélyi művészek közül Szopos Sándor, D. Berde Amál és Ács Ferenc neveit említjük meg, akiknek munkái ott sorakoznak az új műcsarnok pompás megvilágítású termében. A nagyváradi művészeket egyedül Balogh István képviseli.

Mialatt a termekben Szopos Sándor, Szolnoki Sándor és Pap Domokos felügyelete alatt serényen folyt az elrendezés munkája, beszélgetést folytattunk Szolnay Sándorral, a kolozsvári műcsarnok rendeltetéséről.

— Szó volt arról — mondotta — hogy a Barabás Miklós Céh vegye át az ország egyetlen vidéki műcsarnokának vezetését, de az egyesület elhárította magától ezt, mert nem óhajtott olybá tűnni fel, hogy klikk-rendszert akar meghonosítani itt. Azért továbbra is a város tartja majd kezében az irányítást. Az intézménynek mindenesetre nagy jelentősége van Erdély képzőművészetének fejlődésére és a művészet iránti édeklődés serkentésére szempontjából. A most megnyitott kiállítás körülbelül egy hónapig lesz nyitva. De ezután egymást fogják érni a különböző tárlatok. Először az Erdélyből elszármazott nagy művészek, Barabás Miklós, Paál László, Székely Bertalan, stb. műveit állítjuk ki Csányi Dénes rendezésében. De aztán összeköttetésbe lépünk az ország összes képzőművészeti egyesületeivel, cserétárlatokat, műtörténeti kiállításokat rendezünk s igyekezni fogunk, hogy a műcsarnok termei soha se álljanak üresen és mindig megfelel-

HITEL

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE

A márciusi szám tartalmából:

ALBRECHT DEZSÓ:

Magyar hivatás.

DEÉR JÓZSEF:

Allam és nemzetiség a régi Magyarországon.

LÁSZLÓ DEZSÓ:

Hatalom és erkölcs.

ÖBERDING JÓZSEF GYORGY:

A bánsági telepítések rövid története.

MAGYAR FIGYELŐ:

Zrinyi Miklós Mátyás királyról

— „Két világ között” — Az

európai kereszténység megújho-

dása — Nemzetiségi középisko-

lánk — Kolozsvár 1942. évi

népmozgalma — Néhány elvi és

gyakorlati szempont az iskolán-

kivüli népműveléshez — A Hi-

tel felolvasó-estjei.

SZEMLE:

MAROSI PÉTER: A nemzetne-

velés kérdése folyóiratunkban.

Szerkesztik: Albrecht Dezsó,

Kéki Béla, Venczel József, Vita

Sándor. Előfizetés 1943. évre 12

P. Egyes szám ára 1 P. Szer-

kesztőség és kiadóhivatal: Ko-

lozsvár, Mátyás király-tér 5. I.

Postacsekk: 72809.

Megjelenik havonta.

jen annak a rendeltetésnek, amelyre a város és a kormány áldozatkészége életre hívta.

A ma délben 12 órakor ünnepélyes keretek között megnyitott kolozsvári műcsarnok mindenesetre fordulópontot jelent az erdélyi képzőművészet életében. JAVOR BÉLA.

Páncélosok a keleti arcvonalon

Az elmúlt világháború vége felé először alkalmazott harcokocsik a Cambrai és a Villers-Cotterets melletti erdőségekben meglehetősen meglepetést okoztak a központi hatalmak katonáinak: a kimerült, éhező védők megdöbbentve látták a vasszörnyetegek közeledését. annál is inkább, mert állásaik előtt bizony sem páncélsapdák, sem akadályok, sem aknamezők nem húzódtak, nem szólván arról, hogy a páncélos elhárítást nem is ismerték.

Azóta azonban eok idő telt el. Ez alatt az idő alatt a mult háborúvesztés népei is megismerték a páncélosokat, haderegüket kiképezték a vele való harcra, magát a kocsit pedig tökéletesítették, több és erősebb fegyverrel látták el és általában kellőképpen felkészültek ceterintetben is az új háborúra, amelyben — mint már akkor is tudták — döntő szerep jut majd a páncélos fegyvernemnek. A most folyó harcokban a tengely eokáig nem is talált méltó ellenfelet a páncélos erők számára: először a keleti hadjáratban állt szembe veszedelmesen nagytömegű páncélos erőkkel. A szovjet hadvezetőség a háború első pillanatától kezdve szinte ontotta páncéloscsapatjait a különböző arcvonalakra s ezeknek a páncéloscsapatoknak se vége, se hozsza nem volt. Ezen tulajdonképpen nem is lehet csodálkozni; a bolsevista nemzetgazdálkodás szociális és kulturális szükségleteket nem ismert s huszonkét esztendőn át egyebet sem ismert, mint a szovjet hadvezetőség

és fegyvert az elkövetkező háború idejére. Ennek tudható be, hogy olyan óriási készleteket tartalékoltak például páncélosokból is, hogy roppant arányú veszteségeik ellenére még ma is nagy számú harcokocsit tudnak felvonultatni.

Ami az utánpótlást illeti, e téren egyébként könnyebb a dolgok, mint a repülőgépekénél: az összelőtt, vagy más módon harc képtelenné tett harcokocsikat ugyan — ha csak nem az ellenség által már birtokba vett területen fekszenek — éjszaka el lehet vontatni a csataterrről. A veszteség tehát nem teljes, mert a hasznavehetetlen kocsik anyaga megmarad s abból új kocsik készíthetők. A tengelycsapatok éppen ezért különös gondot fordítottak arra, hogy egy-egy páncélos ütközet után az összeütközés színhelyén maradt és összelőtt páncélosokat idejében elvontassák, vagy ha erre nem volt lehetőség, tökéletesen megsemmisítsék.

Persze, azért a „kimeríthetetlen” szovjetutánpótláson is meglehetősen a hihetetlen arányú veszteségek és a gyors munka nyomai; mint a hadijelentések-ből kitűnik, az utóbbi hetekben összelőtt vagy foglyulejtett szovjetpáncélosok anyaga és kivitele már lényegesen gyengébb, mint a háború elején alkalmazott kocsiké. Emellett egyre nagyobb számban láthatók a könnyű típusú kocsik, amelyek készítése természetesen kevesebb időt vesz igénybe, mint az ötven és száztonnás kolosszusoké.

tengelycsapatok pedig gondoskodnak arról, hogy a harcban bevált szovjetpáncélosok száma — minden erőfeszítés ellenére is — napról-napra csökkenjen. A kitűnően bevált páncélosok lövegeken kívül légvédelmi ágyukat is beállítanak az elhárítás munkájába, páncélsapdák, akadályok sereget állítják fel, aknamezőket raknak le és lángszórókkal, benzíngránátokkal teszik harc képtelenné a vöröscsillagos vasszörnyetegeket. (TFK.)

A szállodai árak emelkedése

A Budapesti Közlöny csütörtöki (március 25-iki) száma közli a közellátási miniszter 17.602—943. K. M. sz. rendeletét, mely megengedi a szállodák és fogadók vendéglátási árainak az emelését. Eszerint az 1939 augusztus 26-án rögzített, illetve a visszacsatolt területeken a katonai hatóságok által megállapított szállodai és fogadói árakat legfeljebb 10 százalékkal lehet emelni, ha az eddigi szobaár napi 10 pengőn alul volt; ha pedig az eddigi rögzített szobaárak 10 pengőnél nagyobbak voltak, akkor azokat 20 százalékkal lehet emelni. A pótló rögzített díja 10 százalékkal

Stukák, Messersmidtek és egyéb cepü őcsadák között

a Levente repülőmodellezők tanfolyamán

Gumimotoros bombázók és vadászok 200 méter magasságban. Országos viszonylatban is elsők között vannak már városunk repülőmodellezői

Ha csak úgy bekötött szemmel tettek volna le bennünket ebbe a kis faipari üzembe s nem leventesapkás fiatalok köszöntek volna ránk hangos „Szébb jövő”-vel, talán nem is hinnénk, hogy egy magyar repülőmodellező műhelybe kerültünk — itt Nagyváradon. De nem mintha a magyar rátermetség iránti kétség váltaná ki belőlünk ezt az érzést, hanem azt tartjuk hihetetlennek, hogy a magyar repülés jövőjének erről a fontos bőséjéről, a magyar ifjúságnak a repülés irányában tanusított felfigyeléséről és szeretetéről eddig csak olyan szörványosan kaptunk híreket.

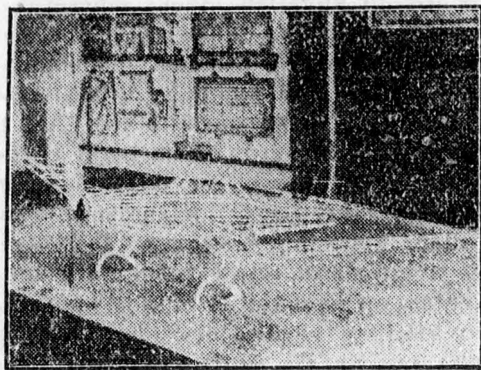
Az állami gépipari középiskola megszűnés alatt álló faipari szakosztályán vagyunk. A Levente Egyesület repülőmodellező szakosztálya tart itt hetenként két délután tanfolyamot Blagoe Gyula művezető szakirányítása mellett.

Jelenleg 35—40 különböző korosztályú és foglalkozású levente végzi itt komoly tanulmányát a repülőmodel-

tos kép láttán csak nehezen igazodik el, idő kell hozzá, míg megpihen egy-egy látványosságon.

Bonyolult rajzszervezetek csüngenek a falakon s bámulatos, hogy a levente milyen jártasan méri le a megfelelő részt, hogy a következő percben már finom szerszámok segítségével fából formálja valósággyú papírra vetett gondolatát.

Mindenki önállóan dolgozik, más-

más munkakörben. Egy ifjú egy hatalmas bombázó gép szárnyesérülését javítja nagy türelemmel és csodálatos szakértelemmel.

— A földreszállás pillanatában borult fel a gép — világosít fel kérdéseinkre — s úgy sérült meg a szárnya. Pedig kitűnően repül, a felborulás ellen azonban nem védekezhetünk, mert a modell nagyságához és súlyához viszonyítva csak tükörsíma terepen küszöbölhetnénk ki a leszállási sérüléseket, de hát hol van ilyen repülőtér? — mondja mosolyogva — s már is belemerül munkájába.

Amarrébb kész és féligkész gépek állnak sorban egy hosszú asztalon. A karesú vadászgépek úgy néznek ki egymás mellett, mintha óriás fehér szitakötők sorakoznának fel valami paradérra. Orrukban ragyogóra politurozott finomvonalú légesavarokkal várják a vizsgát: a próbarepülést...

Az asztal másik végén torpedó alakú Messersmidt modellek meztelen potruhái fekszenek félkész életelenséggel. Ugy néznek ki fehér

bordáikkal, mint valami halritkaság preparált csontváza. A szárnyak is ott sorakoznak már falnak támasztva. Már csak a finom papírruhára várnak a félelmetes híru gépmadár apró modellei, hogy összeszerelve le-

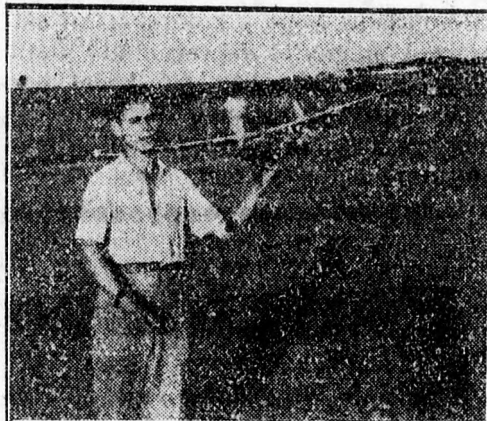
vegőbe libbenjenek.

De látunk itt vastagderekű „Stukák”-at is. Izmos szárnyaik merész szögben hajlanak el a különleges szerkezetű törzstől. Hosszan megpihen rajtuk a szemünk s egy pillanatra mintha felvinnyogna képzeletünkben a vakmerő halálmadár lecsapó zuhanásának szörnyű visítása.

Elvegyülünk a leventék között s megszólítunk néhányat. Főként azután érdeklődünk, hogy mi terelte figyelmüket a repülősport felé s milyen céllal foglalkoznak a repülőmodellezéssel?

Palotás Béla, a Szent László gimnázium tanulója, 17 éves. Már négy éve foglalkozik magánszorgalomból a repülés tudományával.

— A felszabadulás előtt sajnós, nem volt alkalmam rendszeresen foglalkozni a repülőmodellezéssel — mondja lelkesen, — de most mindent pótolni akarok. Repülő szeretnék lenni és az is leszek, mert tudom, hogy sok képzett repülőre van szükség a hazának.

Mészáros Mihály 20 éves motor-technikus. Két évet Németországban is töltött.

— Már a megszállás alatt szerettem volna a repülőmodellezéssel foglalkozni — feleli értelmesen, — de bizony nekünk erre nem adtak alkalmat. Németországban tapasztaltam különösen, hogy milyen nagy fontossággal bír a repülés, mennyi sok fiatal szakképzett repülőre van az országnak szüksége, ha fejlődni óhajt s így örömmel jelentkeztem a Levente Egyesület repülőmodellező tanfolyamára

Vass Albert 17 éves gyári munkás így válaszol kérdéseinkre:

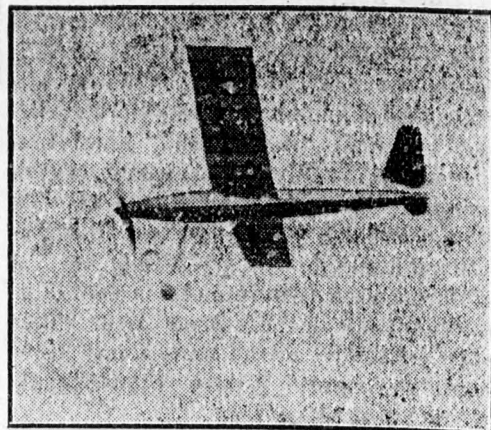
— A magyar katona, mint huszár is nagyon híres volt bátorsága miatt, most ugyanolyan sok és bátor repülőre van a hazának szüksége, azért akinek csak egy kis hajlama van a repülés iránt, annak itt van a helye közöttünk. Én nehéz gyári munkám mellett is szakítok annyi időt, hogy közelebbről megismerkedhessem a repüléssel és a repülőgépek szerkezetével.

Kovács József 18 éves asztalostanoncot is megkérdezzük hogy mi vonzza a repülősport felé?

— Engem, mint asztalost a repülőgépipar is érdekel, de szeretnék repülő is lenni. Ezen a tanfolyamon, úgy érzem, mind a két vágyamat kielégíthetem s ezért szívesen áldozom fel kevés szabad időmet.

Szenkai Sándor IV. elemista leventével a vitorlázó-modellező osztályon találkoztunk. Kicsi még a legény, alig éri fel a munkaszált, de azért igen szorgalmasan ragasztja, építgeti fehér madarát.

— Nagyon jó dolog lehet fent a

magasban, repülőgépen ülni — mondja bátran, katonásan — én is repülő szeretnék lenni, azért jöttem ide. Szeretnék egyszer olyan nagy vitorlázót építeni, amelyikbe magam is beülhetek és repülhetek.

Igy beszélgetnek a nagyváradi levente repülőmodellezők, akikről eddig alig tudtunk valamit, pedig országos viszonylatban is igen figyelemreméltó munkát végeztek rövid fennállásuk alatt.

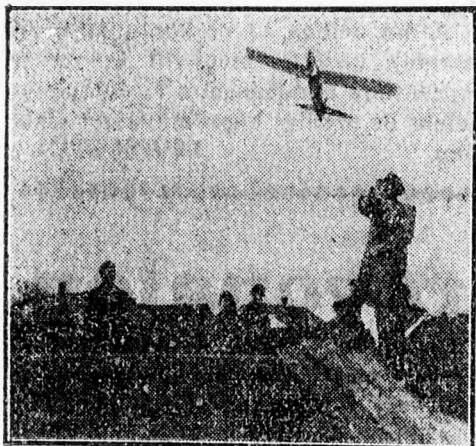
A helyi repülőgépmodellezés jövője felől érdeklődve felkerestük dr. Józsa András városi árvaszéki elnököt, a Levente Egyesület elnökét is.

— Sajnos, nem tudom, hogy biztosítjuk a jövőben is azt a lendületet, amellyel a Levente Egyesület repülőmodellező szakosztálya indult. — Ugyanis a gépipari középiskola faipari szakosztálya ebben a tanévben megszűnik. De ezzel nemcsak az erre alkalmas helyiségeket és szerszámokat veszítjük el, hanem Blagoe Gyula művezető esetleges áthelyezése folytán olyan kiváló képesítésű szakembert veszítünk, akinek hiányában márol-holnapra összeomolhat a szép reményekkel kecsegtető munka.

— Természetesen mindent elkövetünk, hogy ezt a szépen induló és nagyhorderejű levente repülősportot ne csak megmentsük a jövő számára, hanem minél szélesebb alapokra helyezve továbbfejlesszük és nemzeti célok szolgálatába állítsuk — fejezte be nyilatkozatát a leventék közszereztethen álló elnöke.

A legtökéletesebb népközösségi alapon folyik a levente repülőmodellezők között a munka. Egymás mellett dolgozik a diák, az iparostanonc, a gyárimunkás és a csizmás parasztfiú. Önként álltak egymás mellé egy hatalmas nemzeti ügy szolgálatában. Nem kérdezték egymástól, ki honnan jött, hol született, ki mennyit és mit tanult, csak egyre kíváncsiak: ki mit tud. És ezt a tudást rakják most össze ezek a lelkes magyar fiúk, hogy építsenek, alkossanak és mindenféle példát mutassanak...

Kiskun.

lezés elméleti és gyakorlati ágazatában.

Két csoportban dolgoznak. A fiatalabbak először csak a vitorlázó repülőmodellekkel foglalkoznak. 1:10 arányú kis gépek összeállításával és a terepen való kipróbálással tanulmányozzák a szárnyas gép viselkedését a levegőben. Saját megfigyeléseik alapján javítanak, igazítanak a kis vitorlázón, ha úgy kívánja a helyzet.

A nagyobbak már „motoros” gépeket gyártanak s a jelenleg üzembelen levő legmodernebb hadigépek kicsinyített mását is kipróbálják, vagy saját elgondolásukkal átépítik, hogy minél többet kísérletezhessenek rajta. A „motor”-erőt igaz, hogy csak gumi helyettesíti, de ez is elegendő ahhoz, hogy 100—200 méterre felhúzza s 6—8 percig üzembelen tartsa a masinát. Ennyi idő alatt pedig már sok megfigyelést lehet tenni az egyes modelleken.

Ahogy körülnézünk a műhelytérben, szemünk a szorgalmas munka nyüzsgésén és a sokféle, változ-

Rom
a la
T
fak
fok
val,
lezá
ja
pasz
köv
leni
legr
talán
képv
alatt
ÖS
DEK
MOT
sület
sajtó
Bo
polit
Zoria
szám
muni
hozás
mind
kásés
Magy
dás v
fontos
lyozta
ket
szesü
rándu
A ba
építés
keit s
sem n
állam
D.
PÜSP
VÁRA
BAN.
házkö
újbol
hó 28
kezdő
evangé
Istenti
résztve
re urv
ESK
rassy
délután
esküvő
Hogy
legye
Szabad
dióntán
Légo
II. légo
figyelm
délután
főgimna
kezdő
utolsó
vezetők
akik ak
mokról
külön
helyen
oltalmi
ége.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.10.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nemadunk vissza.

TOVÁBB JAVUL A SZENTATYA.
 Róma. (MTI): A Szentatya állapotában a lassú javulás tovább tart.

Tövéthetnénk, ha úgy vólna, hogy meg-
 takaríthatja a biztosítási költségeket
 fokozott gondosságával, elővigyázatá-
 val, mellyel lakását — távollétében —
 lezárja, lelakatolja. Ámulattal olvashat-
 ja — ha ugyan nem saját bőrén ta-
 pasztalja — mily agyafurtt betörések
 követnek el. **BETÖRÉSESLÖPÉS** el-
 leni biztosítás biztonságát nyújt! A
 legrégebbi biztosító, az Első Magyar Állami
 Biztosító Társaság helybéli
 képviselője: Szent László-tér 3. szám
 alatt szívesen nyújt tanácsot.

**ÖSSZEJÖVETELT TARTOTT A VI-
 DÉKI NAPILAPOK EGYESÜLETE.** A
 MÖT. jelenti: A vidéki napilapok egye-
 sülete összejövetelt tartott a magyar
 sajtó házában.

**Bolgár elismerés a magyar munka-
 politikáról.** Szófiából jelentik: (MTI) A
 Zoria című bolgár lap vezetőikben
 számol be a magyarországi szociális
 munkáspolitikáról. A magyar törvény-
 hozás évek óta azon fáradozik, hogy
 minden vonatkozásban javítsa a mun-
 kásság helyzetét. A világháború óta
 Magyarországon nagyméretű iparosodás
 vehető észre, ami a munkáskérdést
 fontosá tette. A törvényhozás szabályozta
 a munkaidőt, megszabta a béreket.
 A családok családipótlékban részesülnek.
 A szabadidő mozgalom ki-
 rándulást és tanfolyamokat szervez.
 A balesetbiztosítás, a munkáslakások
 építése mind a magyar munkás érdekeit
 szolgálja. Magyarország semmivel
 sem marad hátra a nagy nyugati ipari
 államok eredményei mögött.

**D. KAPI BÉLA EVANGÉLIKUS PÜSPÖK
 IGEHIRDETÉSE A NAGYVÁRADI
 EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN.** A nagyvárad-
 i evangélikus egyházközség elnöke tudomásra hozza
 újból az egyház tagjainak, hogy a folyó
 hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor
 kezdődő istentiszteleten D. Kapi Béla
 evangélikus püspök hirdeti Isten ígését.
 Istentisztelet után a csendes napokon
 résztvevő megkonfirmált ifjúság részére
 urvacseraosztás lesz.

ESKÜVŐ. Takács Magda és dr. Andrássy
 László folyó hó 28-án, vasárnap
 délután háromnegyed 6 órakor tartják
 esküvőjüket a Barátok templomában.

Hogy lakása hangulatos legyen, színes, modern bútort MEZEI-nél vegyen
 Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák
 díótánnal is. Előnyös vétel. **Könyvha ajándékok.**

Légtalmi közlemények. Felhívjuk a
 II. légo. csoportba sorolt vagyontárgyak
 figyelmét arra, hogy f. hó 29-én, hétfőn
 délután 2 órai kezdettel a Premontrei
 főgimnáziumban újabb tanfolyamok
 kezdődnek, melyek előreláthatólag az
 utolsók lesznek, miért is azok a légo.
 vezetők, parancsnokok és helyettesek,
 akik akár a 16-j vagy a 22-j tanfolya-
 mokról elmaradtak a saját érdekükben
 külön felhívás bevárása nélkül fenti
 helyen és időben jelenjenek meg. Légtal-
 mi Liga nagyvárad-i csoport elnöke-
 sége.

Lelkigyakorlat férfiak részére. Nagy-
 várad katolikus férfitársadalmi szá-
 mára lelkiismeretvizetést lesz április 1. 2.
 és 3-án este fél 7 órai kezdettel a pre-
 montrei gimnázium dísztermében (Hit-
 ler-utca 16.) Ennek bevezető, illetve be-
 fejező szentbeszédre pedig március hó
 28-án, illetve április 4-én, vasárnap
 este fél 7 órakor lesz az olasz plébá-
 niatemplomban. Szónoka: P. Kardás
 József S. J.

Lelkigyakorlat nők részére. Nagy-
 várad összes katolikus asszonya és
 leánya részére lelkiismeretvizetési szent-
 beszédek lesznek március 29. 30. és
 31-én este fél 7 órai kezdettel az olasz
 plébániatemplomban. A lelkiismeretvizetési
 vezetője: Kardás József jezsuita atya.

**ÚJ PRESBITEREK A NAGYVÁRADI
 EVANGÉLIKUS EGYHÁZBAN.** A nagy-
 várad-i evangélikus egyházközség f. hó
 25-én tartott közgyűlésén **Urszinyi Pál**
 presbitert házgondnokká, **Baki Mihály**
 ügyvitelvezetőt, **Urszinyi Pál**
 ügyvitelvezetőt, **Mekis János**, dr. **Urszinyi**
József és **Várallyi Dezső** egyháztagokat
 pedig presbiterekké választotta meg.
 Ezenkívül megválasztotta tiszteleti-
 presbíternek **Materny Imre** ny. esperes-
 lelkészt és behívta a presbitériumba dr.
Kucz Bélát, a nagyzelelő evangélikus
 fiókegyház gondnokát. Isten áldása le-
 gyen az új egyházi tisztségviselők egy-
 házépítő munkáján.

**Valószínűleg megrövidítik a német fő-
 iskolák tanulmányi idejét.** Bernebből je-
 lentik: (B. T.) Bernebből jelentés szerint a
 német főiskolák tanulmányi idejét a to-
 tális háborúra való tekintettel, való-
 színűleg megrövidítik. A művészettel és
 a színházzal kapcsolatos főiskolákat
 leszámítva.

**EGYRE ÉREZHEŐBB A HIÁNY
 AZ ANGOLSZÁSZ KERESKEDELMII
 HAJÓZÁSBAN.** Liszabon. (MTI) A
 Stefani Iroda jelenti: Newyorkból je-
 lentik: hogy a kereskedelmi tengerészet-
 ben az emberhiány egyre érezeheőbb-
 noha a külföldiakat és az adagokat ál-
 landóan emelik. Az egyik lap szerint a
 hiány 1943-ban előreláthatólag még
 felerősödni fog.

**Tárgyalások folynak a fontsterling
 és a dollár árfolyamviszonyának mó-
 dosításáról.** Stockholmból jelentik:
 (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti:
 Londoni hírek szerint, tárgyalások folynak
 London és Washington között a
 fontsterling és a dollár árfolyamviszo-
 nyának módosításáról.

**KÖZLI A HIVATALOS LAP A ZÖLD-
 HITELAKCIÓRÓL SZÓLÓ RENDELE-
 TET.** A MTI. jelenti: A Hivatalos Lap
 számbeli száma közli a kormányrende-
 letét a zöldhitelakcióról, valamint a
 közellátási miniszter rendeletét az épü-
 letek leontásából kikerült építőanyagok
 eladási áráról.

A BAROSS SZÖVETSÉG vezetője
 meghívja az összes kereskedelmi ügy-
 nököket, utazókat (a nem tagokat is)
 március 28-án, vasárnap 11 órakor szö-
 vetegeünk helyiségében tartandó szak-
 osztályi ülésre. Elnökség.

Brooklynban lázadnak a mészárosok.
 Stockholmból jelentik: (MTI) A Német
 Távirati Iroda jelenti: Brooklynban
 kétezer mészáros, akik nem tudtak ed-
 dig húst kapni, két ízben is megrohan-
 ták a huspiac rakodó helyeit, de ered-
 ménytelenül.

**APOLLO Filmszínházban
 Ma, szombaton ősbemutató!**
 Sárdy, Borógya Bella, Greguss és Billicsi legújabb filmje

ÉJFELI GYORS

Kedvezményesjegyek csak kaddól érvényesek! Az előrelátható óriási
 érdeklődésre való tekintettel, biztosítsa jegyét elővételben!

BELVÁROSI

VIKI

Ragyogó ötletekkel tarkított, aranyos, békebeli történet.
Jávor Pál, Kiss Manyi, Mály Gerő, Rózsahegyvi Kálmán stb.

KORONA Filmszínházban

Házassággal kezdődik

Muráti, Hajmássy, Rajnav, Bilicsi. Jegyelővét 11-től-12-ig

Bulla Elma legújabb nagysikerű rövid filmje

Donparti karácsony

és **OLGA CSEHOVA: IRLAND ZSARNOKA**
 a CASINOBAN

A NÉMET LEKTORÁTUS KÖZLÉSE.

Tekintettel a március 29-iki magyar-
 német bajtársi estre, a német lektorátus
 7-9 órai előadásait nem tartják meg
 ezen a napon.

FEHÉRHÁZI BAJTÁRSÁK! Tekin-
 tettel a magyar-német tűzharcos szövete-
 ség által rendezendő ünnepségre, —
 melyen bajtársaink közül sokan részt
 ajajtanak venni — a március 29-ére
 hirdett tagsági összejövetelünket ké-
 sőbb közlendő időpontban tartjuk meg.
 Elnökség.

**SIKETNÉMA GYERMEKEK TANI-
 TÁSA ÉS GONDOZÁSA.** A siketnémák
 védelmi biz. orsz. (internátusos) intézeté-
 ben az 1943-44. iskolai évre, szeptem-
 berre felvételt nyerhetnek 6-10-12
 éves siketnéma vagy később megsiketült
 gyermekek (vagyontalanok ingyenes, a
 többiek havi 48, 24, 12, 6, 3 pengő
 tartásdíjhozjárulás, illetve a gyermek
 élvezett családi pótlékának befizetése
 mellett), akiknek a siketségen kívül más
 testi vagy eszellemi fogyatékoságuk
 nincsen. Felvételi tájékoztatóval és a
 felvételhez szükséges nyomtatványok-
 kal (36 filléres postabélyeg beküldése
 mellett) készséggel szolgál az Intézet
 Igazgatója. Vác, Konstantin-tér 6. sz.
 Telefon: Vác 16.

**A Városi Zeneiskola tanári hangver-
 sanyja.** Zeneiskolánk tanári kara f. hó
 28-án, vasárnap délután 6 órai kezdet-
 tel a Református Kulturházban tartja
 ez évben első hangversenyét, változo-
 tos és gazdag műsorral. A Népművelési
 Bizottság értesíti hallgatóságát, hogy
 erre a hangversenyre tükári hivatalá-
 ban is válthatók jegyek. Szilágyi De-
 zső-utca 12. szám alatt.

Háztulajdonosok figyelmébe! Március
 hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
 a városháza közgyűlési termében évi
 közgyűlésen fontos ügyek letárgyalásá-
 ra, minden ingatlan tulajdonosnak,
 vagy megbízottjának okvetlen meg kell
 jelenni. Elnökség.

EDEN OTTAVÁBA UTAZIK. Bern.
 (Bud. Tud.) Washingtoni értesülés sze-
 rint Hull és Eden között megbeszélések
 folytak az Európából Afrikába vándorolt
 zsidók ügyében. Eden egyébként a leg-
 közelebbi napokban Ottavába utazik.

Háztulajdonosok figyelmébe! Március
 hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
 a városháza közgyűlési termében évi
 közgyűlésen fontos ügyek letárgyalásá-
 ra, minden ingatlan tulajdonosnak,
 vagy megbízottjának okvetlen meg kell
 jelenni. Elnökség.

Március 29-én kezdődik a nyári időszámítás

**Az elsötétítés este 21 órakor kezdődik és reggel
 5 óráig tart**

A nyári időszámításra való áttérés március 29-én, a hétfőre virradó
 éjjel kettő órakor történik olyképp, hogy egy órával előbbre igazítjuk az
 órákat.

MTI jelenti: Március 29-től kezdve az elsötétítést 21 órakor
 kell végrehajtani. Az elsötétítés reggel 5 óráig tart.

Gépjárművezetőképző (autó és motorkerékpár) magántanfolyam

kezdődik csütörtökön, ápr. 1-én este 7-kor. Beiratkozni lehet az iskola irodájában d. e. 10-1-ig, este 5-től 8-ig **Ritoók Zsigmond-utca 15. szám. Telefon 22-99.** (Andriška garage)

A nagyváradai MÁV. alkalmazottak és nyugdíjasok lelkigyakorlata

A nagyváradai MÁV. alkalmazottak és nyugdíjasok, valamint az összes családtagok — az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően — ez évben is megtartják szokásos lelkigyakorlatukat.

A lelkigyakorlatot dr. Röss Bertalan kapucinus atya, egyházi hitszónok tartja az alábbiak szerint:

A lelkigyakorlatok helye a római katolikus püspöki székesegyház. Ideje: 2. évi április hó 1-2-3 és 4-ke, mégpedig 1-én, 2-án, 3-án délután 17 óra 15 perccor lelkigyakorlatos szentbeszéd. 3-án szentbeszéd után, valamint 4-én reggel a 8 órakor kezdődő szentmise előtt szentgyónás, majd ennek megtörténte után a szentmise alatt közös szentáldozás.

A lelkigyakorlat befejezésekként a közös szentáldozás után a MÁV. almuhely kultúrtermében dr. Röss Bertalan atya vetített képes előadást tart.

A MÁV. alkalmazottak ezévi lelkigyakorlatába belekapcsolódik a M. Kir. Posta személyzete is és résztvesz a fenti lelkigyakorlaton.

Nagyvárad, 1943. március hó 26.

Laky, állomásfőnök.

Tanári hangversenyt rendez a Zeneiskola

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad város Zeneiskolája 1943. március hó 28-án, vasárnap este 6 órai kezdettel a Református Kulturpalota nagytermében a Városi Zeneiskola összes tanárainak közreműködésével tanári hangversenyt rendez. A hangverseny jövedelme a zenei ösztöndíjak alapját növelik. Földszinti helyárak: 3, 2 és 1 pengő. Erkélyülés 50 fillér. Jegyek elővételben kaphatók a Népművelési Titkári Hivatalban (Szilágyi Dezső-utca 12. sz. Telefon 25-88.) és a Városi Zeneiskola irodájában (Szaniszló-utca 18. sz. Telefon 11-92.)

A hangverseny műsora a következő:

1. J. S. Bach: C-dúr előjáték és fuga. Harmoniumon: dr Szalay Elemér.
2. Beethoven: C-moll téma 32. változattal. Zongorán: Nagy Viola.
3. Mozart: E-moll szonáta. Hegedűn: Énekes Erzsébet. Zongorán: dr Szalay Elemér.
4. Schumann-Liszt: Ajánlás. — Chopin: Grande polonaise. Zongorán: Antal Ilona.
5. Puccini: „Mimi” áriája a Bohémélet operából. Puccini: „Lin” áriája a Turandot operából. Énekli: mándi Mándy Margit. Zongorán kíséri: Ujfalussy József.
6. Chopin: B-moll Scherzo. Weiner-Humoreszk. Zongorán: Raab Erzsébet.
7. Dohnányi: C-moll zongora-ötös. Zongorán: Szalay Stefánia. I. hegedűn: Énekes Erzsébet. II. hegedűn: Horváthné Láng Livia. Mélyhegedűn: Andrássy Ede. Gordonkán: Kürti István.

SZÍNHÁZ

Nők harca

— Zenés vígjáték-bemutató a Szigligeti Színházban —

A még teljes ifjúságában tündöklő asszony és a cetrí-korból alig kilépett leány örök szerelmi küzdelme zajlik le három felvonáson át Scribe és Legauv magyar szerzőktől felfrissített elmés, finom, fordulatos vígjátékában. A *Nők harca*-ban. Flavignaul Henryért, az összeesküvés bűnébe keveredett előkelő világfiért folyik a harc, aki mint inas rejtőzik Autravel gróf fiatal özvegyének ősi kastélyában s akibe a grófnő bájos unokahuga, Leonie is beleszeret. Egy-ideig eldöntetlennek látszik a küzdelem: az asszonyi raffinaltság éppúgy csak a felét tudja elhódítani a csinos, szellemes, művelt és vakmerő fiatalember szívének, mint a tizennyolc éves leány ártatlan szerelmi arsenalja. A bonyodalom során azonban az elhatározó cselekvésekre is képes asszony mégis föléje kerekedik szeretetreméltó vetélytársnőjének, de mégsem következik be tragikus fordulat emiatt, mert a fiatal leány érzelmei a döntő pillanatban régi imádója, a kevésebb daliás, de mulatósan rokonszenves Grigon ügyész mellett nyilatkoznak meg.

A kedves szerelmi párviadal két női hőst *Hotty Éva* és *Kemény Gizi* alakította. Az asszonyi lélek és a leányos kedély szerencsésebb szembeállítását alig lehetne elképzelni, mint amit e két kitűnő színésznő játéka mutatott. Hotty Éva nyugodt megjelenésével, tiszta beszédével és kifejező arcjárással a fölényes okosság, kellemesen agyafurt, céltudatos és szerelméért vidám biztonsággal küzdő asszonyt kiválóan ábrázolta meg. Minden ötlet, minden rejtett szándék pompásan érvényesült alakításában, amely minden mozzanatával előre vetítette a diadal nagy elégtételét. Ke-

mény Gizi viszont a fiatal leány öntudatlan báját, gyermeteg határozatlanságát, naiv fellángolását jelenítette meg azzal az átéltséggel és közvetlenséggel, amelyben már elhomályosult a játék, amely már maga volt az élet. Külön érdeme ennek a nagyműveltségű fiatal színésznőnek, hogy ennyi önmagát adó művészettel tudta ábrázolni ezt a kivéző leánytípust, amelynek színpadrahozataláért a múlt század elején játézdó cselekményhez s a mai drámairodalom fényességéi mellett már megtört ragyogású írók műveinek újracisztozásához kellett a színjátszásnak folyamodnia. A rendkívül tehetséges s hesezas betegsége után teljes erejében most először jelentkező Kemény Gizi fejlődése elé a legnagyobb várakozással tekinthetünk.

A férfi szereplők közül *Bakay Lajos* nyújtott eddigi teljesítményeit messze túlszárnyaló alakítást. Férfias kedvesség, biztonság jellemezték játékát, amelyből nem hiányoztak a humor elemei sem. *Szabó Ernő* józsu figurája sok derűtséget keltett, de a darab kisse váratlan végkifejlete nem igazolta felfogását s még kevésebb a szerepozitást, amely Grigon ügyész szerepét neki juttatta. Kitűnő volt *Halassy Gyula* is jól megjelölt meggyőződéssel s az őszjatek, amely *Putnik Bálint* rendezői érdeme kiváló egybehangolással juttatta érvényre a színészek tehetségét és különös gonddal végzett egyéni munkáját.

A darab szép kiállításáról, a jelmezek szépségéről kell még megemlékeznünk s arról a kellemes meglepetésről, amelyet a két prózai színésznő: *Hotty Éva* és *Kemény Gizi* énektudása váltott ki. (j. b.)

Kerékpár rádiók részletre is kaphatók **PÁLFFY J.** Kühne-lerakat Mussolini-tér 16 sz. Telefon: 15-24

A színházi iroda közleményei:

Tolnay Klári pénteken délután is fellép a Francia szobalányban

A *bolond Asszony* szombaton délután filléres helyárakkal kerül színre 26-odszor az idényben.

„Nők harca”, a szellemes humoru, finom francia énekes-vígjáték újdonság szombaton este és vasárnap este van műsoron. Szombaton A-bérlet. — Főszereplők: Hotty Éva, Kemény Gizi, Szabó Ernő és Bakay Lajos.

Vén diófa vasárnap délután olcsó helyárakkal van műsoron.

Magyar-Német Bajtársi Est hétfőn este fél 7 órakora nagyváradai Tűzharcos Szövetség rendezésében fellépnek német részről: Freu Rudolph, Herbert Ernst Groh, Jupp Hussels, magyar részről: Ottrubay Melinda, Rácz Vali, Brada Rezső, Háromy Imre és Szabó Ernő. Felemelt helyárak. Az előadás pontosan este fél 7 órakor kezdődik, utána a nézőtéri ajtókat rendőrhatalósági intézkedésre bezárják. Jegyek a színházi pénztárnál kaphatók.

Népművelési Előadás kedden este. Színrekerül: Lehár „Éva” című nagyoperettje. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. — Válthatók: délelőtt

10-1 óráig a színház titkári irodájában, I. em. 5.

Tolnay Klári szerdán este a „Tűzvész”-ben, csütörtökön este, pénteken délután negyed 4 órakor és pénteken este a „Francia szobalány”-ban lép fel. Felemelt helyárak.

Előkészülhetnek: „Leányvásár”, Jakobi Viktor nagyoperettje.

HETI MŰSOR:

Szombaton délután: A bolond Asszony.

Szombaton este: Nők harca — A-bérlet.

Vasárnap délután: Vén diófa.

Vasárnap este: Nők harca.

Hétfőn este fél 7 órakor: Magyar-Német Bajtársi Est.

Hétfőn délután 3 órakor: A csikós. (Ifjúsági előadás.)

Kedden este: Éva

Szerdán este: Tűzvész. (Tolnay Klári.)

Csütörtökön este: Francia szobalány. (Tolnay Klári.)

Pénteken délután és este: Francia szobalány. (Tolnay Klári.)

Hoffmann Árpád

műbutorasztalos

butorüzlete megnyit

Rákóczi-ut 12 sz. Apolló-palota

A népművelési színházi előadás hétfőről keddre, március hó 30-ra helyezett át. Műsorra kerül Lehárnak Éva című ézempuzsikalju operettje. — Kedvezményes jegyek naponta délelőtt 10-1 óráig a Színház titkári hivatalában, Tanay K. Emil színházi főtitkáránál válthatók.

Műkedvelői színelőadás a Hegyi Kulturházban. Március hó 14 én, hazafias, műsoros előadás keretében indult meg az iskolán kívüli népművelés a Hegyi Kulturházban (Vörösmarthy u. 41), azóta minden vasárnap délután kerül sor ismeretterjesztő és szórakoztató előadásra. F. hó március 28-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel: műkedvelői színelőadás szórakoztatja a Hegyvidék közönségét. Az előadás sikerét Venczel Pál rendezése és a fiatal műkedvelőgárda lelkes munkássága biztosítja. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Őszinte mozikritika

Házassággal kezdődik

Helyzetkomikumokban bővelkedő, csaknem könyvekig kacagtató filmet forgat a Korona filmszínház. Érdekes ötlet már magában véve az is, hogy a film — mint a címe is elárulja — happy-ennel kezdődik s a teljes kibontakozásnak látszó kezdet után kezdődik a tulajdonképpeni cselekmény. A fiatal férj és feleség között ugyanis viharrá támaszt a kikoszarzott udvarló s a házaspár összekoccanásából anynyi zűrzavar, helyenként izgalmas jelenet következik, hogy a közönség lélekzetviasszafojtva figyel a percről-perce fokozódó bonyodalmakat. A borotvaélen táncoló fordulatok néhanéha már a végső megoldást sejtetik a makrancos menyecske — a csupa élet csupa tűz és groteszkül kedves Muráti Lili — mindég ujjabb és ujjabb bajba hozza férjét — Hajmássy Miklós, apját — Rajnay Gábor s nem utolsó sorban saját magát, mindezt azért, hogy az ujdonsült férjet, aki bizony „kemény legény”, megtörje. Mondanunk sem kell, hogy végül is mindakent „beadják a derekukat”, addig azonban a közönség dereka fájul meg a sok nevetéstől. A filmnek egyébként e friss humor a fő értéke. emellett azonban látunk néhány kedves tájat, kapunk egy kis „lokálist” is, atvesselünk egy kis autóbalesetet, szóval kijut mindenből, amit egy könnyű és változatos filmtől csak elvárhatunk.

Muráti, Hajmássy, Bilicsin és Rajnay kívül néhány epizódfigura olyan alakítást nyújt, hogy ezek külön érdemes megnézni ezt a filmet, amelyet a fővárosi szaksajtó — mint most megállapíthattuk teljes joggal — már jóelőre és alaposan beharangozott és amelyet Budapestben csak ezután fognak bemutatni.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Szerdán kezdik meg a kenyérpótlégyek kiosztását

A folyó évi április havára esedékes 35 dkgr-os nehéz testi munkásoknak járó kenyérpótlégyet, ugyancsak a folyó évi április, május és június hónapokra esedékes testi munkásoknak járó 15 dkgr-os kenyérpótlégyet folyó hó 31. napján kezdi kiadni a Közélelmezési Hivatal (Szaniszló-u. 15. sz. a.) az előző, vagyis a folyó óra sedékes pótkenyérgy fejlapok ellenében. Azoknak tehát, akiknek már eddig is volt kenyérpótlégyük, új munkaadói igazolást hozniuk nem kell. Azok az üzemek és vállalatok, amelyek öt, vagy ötnél több munkást foglalkoztatnak, pótkenyérgyüket fejlapját két példányú névjegyzék kíséretében adják be kicserélés végett a Közélelmezési Hivatalba. Nagyvárad, 1943. március 24-én. Dr. Soós s. k., polgármester.

Kukorica vásárlásra jogosító engedélyt adnak ki

A Közélelmezési Hivatal (Szaniszló-utca 15. szám alatt) a kukorica vetőmag biztosítása céljából folyó évi május hó 15. napjáig kukorica vásárlásra jogosító vásárlási engedélyt adhat ki annak a mezőgazdasági termelőnek, aki kukoricával bevetni kívánt szántóterülete számára elégséges vetőmaggal nem rendelkezik. Ha a mezőgazdasági termelő kukorica vásárlási engedélyt kér, a kérelem előterjesztésekor köteles gabonalapját bemutatni. Vetőmag szükségletként kat. holdanként 25 kg. szemes kukoricát kell számításba venni. A Közélelmezési Hivatal által kiadott vásárlási engedély csak Bihar vármegye területén jogosít vásárlásra. A vásárlási engedély 30 napig érvényes. Eladó köteles nevét, lakóhelyét és az engedélyesnek eladott kukorica mennyiségét a vásárlási engedély hátlapján feljegyezni. A vásárlási engedélyt a kiállításának keltétől számított 30 nap eltelté után következő 3 nap alatt az engedélyes a kiállító hatóságnak visszaadni tartozik. Nagyvárad, 1943. március 24-én.

Dr. Soós István,
polgármester.

Jelentkezzenek a husiparosok a március havi zsír-elszámolás megejtése végett

Felhívom a város területén működő összes husiparosokat, hogy az alant feltüntetett beosztás szerint március hó 29.—31. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi Közélelmezési Hivatalban zsírnyilvántartó könyvecskéjükkel március havi zsír-elszámolás megejtése végett.

Egyuttal közlöm a husiparosokkal és a fogyasztókkal, hogy ezen a napon túl március havi zsírjegyek el nem fogadhatók, illetőleg be nem válthatók.

Az elszámolás elmúlásztása a további sertéshús és zsírkiosztásából való kizárását vonja maga után.

Az elszámolás sorrendje: 1943. március 29-én: A—C betűvel kezdődő, március 30: H—P betűvel kezdődő, március 31-én: R—Z betűvel kezdődő nevek.

Nagyvárad, 1943. március 26.

Dr. Soós István,
polgármester.

A cukor fejadagjának megállapítása

A cukor adagjának megállapítása körül felmerült téves értelmezések elhárítása végett értesitem a város lakosságát, hogy a m. kir. Közlelmezési miniszter ur 103.000—1943. K. M. számú rendelet 1. paragrafusával a terhes és szoptatósanycák cukor fejadagját nem emelte fel, hanem az eddig rendszeresített 156 dkgr-os jegy kiadását rendelt el, tehát a fejadag nem változott, mert a két kiadandó jegy összértéke ép úgy 156 dkgr, mint az eddig forgalomban volt és folyó évi 1943. évi június hó 30-ig rendszeresített ezürke jegyé. — Nagyvárad, 1943. március 27-én. Dr. Soós s. k., polgármester.

Felemelik az üzemek órabéres alkalmazottaknak illetményeit

Nagyvárad, március 27. Tegnap üzemigazgatósági ülés volt a városházán, amelyen Bazilli Mihály igazgató az üzemek tisztviselői kara és alkalmazottjai nevében üdvözölte Soós István polgármestert abból az alkalomból, hogy a belügyminiszter véglegesítette állásában. Dr. Krüger Jenő az igazgatóság nevében fejezte ki jókívánatait. A polgármester válaszában kifejtette, hogy az üzemek modernizálása a város legfontosabb feladatai közé tartozik és minden erejével ráta lesz, hogy a most folyamatban lévő átalakítási és fejlesztési munkálatokat a lehető legrövidebb idő alatt befejezzék.

A polgármester ezután bejelentette, hogy a belügyminiszter jóváhagyta egyes üzem állások magasabb állásokra való átszervezését. Az erre vonatkozó leirat már megérkezett és a kine-

vezések április folyamán meg fognak történni.

Bejelentette továbbá a polgármester, hogy a pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértve, végérvényesen állást foglalt a Nagyvárad és Szalonta között tervezett villanyáram-vezeték ügyében és erre a célra 150 ezer pengőt utal ki. Ennek alapján a polgármester felhívta az üzem igazgatóságát, hogy a terveket haladéktalanul készíttesse el, hogy a két törvényhatóság mielőbb letárgyalhassa az ügyet.

Foglalkozott végül az üzemigazgatóság az órabéres alkalmazottak illetményének megállapításával. Minthogy egyes órabéresek teljesítménye indokoltá teszi illetményeik emelését, az igazgatóság ennek végrehajtását személy szerinti albirálással a végrehajtó bizottság hatáskörébe utalta.

Megjelent az új szappanrendelet

A belföldön előállított szappantermékek legmagasabb árának megállapítására vonatkozólag az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására:

1. A 17.300—1943. K. M. számú rendelettel az egységes mosószappan legmagasabb gyári ára nagykereskedők részére 100 kg-ként 192 pengőben, kiskereskedők részére pedig 200 pengőben lett megállapítva. A nagykereskedő a kiskereskedő részére történő eladás esetén legfeljebb a megállapított árnak a forgalmi adóval növelt összegét számíthatja fel.

Az egységes mosószappan legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén 10 dg. gyártási súlyú darabokban drb-ként 26 fillér, — 20 dg. gyártási súlyú darabokban pedig darabonként 52 fillér.

2. A 17.400—1943. K. M. sz. rendelet értelmében az 5400—1943. Ip. M. sz. rendelet előírása szerint előállított illat- vagy gyógyhatású anyagokat tartalmazó, darabonként papírba csomagolt, egységes piperezappan legmagasabb gyára ára 100 kg-kint: nagykereskedők részére 447 pengő, kiskereskedők részére pedig 482 pengő. A nagykereskedő kiskereskedőnek történő eladás esetén a beszerzési árhoz legfeljebb 8 százalékos bruttó hasznot számíthat.

A 10 dg-os gyártási súlyú, illat- vagy gyógyhatású anyagokat tartalmazó, papírba csomagolt egységes piperezappan legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén darabonként 72 fillér.

3. A 17.500—1943. K. M. sz. rendelet értelmében az 5400—1943. Ip. M. számú rendelet előírása szerint előállított borotvaszappan legmagasabb gyári eladási ára:

a) rudborotvaszappan darabonként papírba csomagolva, nagykereskedők részére 100 kg-kint 870 pengő, kiskereskedők részére pedig 940 pengő;

b) kockaborotvaszappan darabonként papírba csomagolva, 100 kg-kint nagykereskedők részére 515 pengő, kiskereskedők részére pedig 555 pengő. A nagykereskedő kiskereskedőnek történő eladás esetén a beszerzési árhoz legfeljebb 8 százalékos bruttó hasznot számíthat.

Az 1. 2. és 3. pont alatt felsorolt gyári árak helyben történő eladásánál a vevő telephelyére (üzlethelyiségébe), más helyiségre történő eladásánál pedig a vevő telephelyének vasutállomására szállítva, készpénz fizetés mellett, engedmény nélkül értendők. A forgalmi adóval az árakhoz hozzászámítható.

4. A 17.600—1943. K. M. sz. rendelet értelmében az 5400—1943. Ip. M. számú rendelet előírása szerint előállított káli-kénoszappan legmagasabb gyári eladási ára kölcsön edényben 100 kg-kint 142 pengő.

A kénoszappan fogyasztói ára nem lehet magasabb, mint a megállapított gyári eladási ár és az annak 25 százalékat kitevő bruttó haszon együttes összege. Ehhez az árhoz az előállító üzem telephelyén kívül történő eladásoknál a kénoszappan szállításával kapcsolatban felmerült tényleges fuvardíj hozzászámítható.

A fentmegállapított árak 1943. évi március hó 21-ik napján lépnek életbe. Nagyvárad, 1943. március 24.

Dr. Soós s. k., polgármester

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

MAGYAR HŐSÖK

Az 1942. október 12-én Rozsd-Sztwenszkojenál végrehajtott ellenséges támadás megállításában tüntette ki magát Kovács Gyula hadapródörmmester.

Az ellenség az említett helyen jelentős erőkkel megtámadta honvédeink állásait s egyik megkerülő csoportja már kötelekeink szárnyának megrohanására készült. Kovács Gyula hadapródörmmester nyomban felismerte a veszedelemet és ezért egy kis osztag élén haladéktalanul rávetette magát a megkerülő ellenséges csoportra. Lendületes rohamával sikerült is szétvernie az átkarolást végző csoportot. Egyik soká ellenálló fészket megsemmisítette, kezéit közelharban leverte, majd az ott zsákmányolt géppuskát azonnal felhasználva, folytatta a harcot. Vakmerően, állandóan az élen haladva, vitte előre ellentámadó csoportját, amíg súlyos sebet nem kapott. Önfeláldozó harcának eredményeképpen azonban sikerült a nagyerejű ellenséges támadást végképp elhárítani.

Kiemelkedő személyes bátorságával és talpraesett magatartásával tüntette ki magát a Don-menti harcokban Papp Jenő százados, egyik tüzérosztályunk ütegparancsnoka. 1942. szeptember 29-én az ellenség nagyszabású támadást indított Perezseje mellett honvédeink ellen. A heves harcban és a rendkívül nehéz szállítási viszonyok miatt elfogyott az egyik honvédszázad löszere és kénytelen volt a nagy erővel rohamozó ellenség elől kitérni. A visszavonuló honvédszázad már saját tüzérosztályunk vonalába ért. Papp százados ekkor egész üteggel az előnyomuló ellenség ellen fordult, majd pedig saját ütegeinek négy előre rándelt tisztjével, 32 főtnyi legénységével és géppuskás rajával ellentámadásba ment át. E közbélelésével megállította a visszavonulásban lévő gyalogszázadot is s most már az egész erővel folytatta az ellentámadást. Ütegeinek lövegei újból és újból utat nyitottak tüzükkel az ellentámadó csoportnak, amely végül is lendületes szuronyrohammal vetette vissza a bolsevistákat.

Papp százados ekkor védelemre rendezte be a visszafoglalt vonalat s azt mindaddig tartotta, míg megfelelő erősítés be nem érkezett.

MEGHÍVÓ

A Nagyvárad Húsiparosok Szövetsége 1943. április 1-én délután 4 órai kezdettel az Ipartestület nagytermében közgyűlést tart, melyre a tagjait meghívja. Amennyiben a tagok kelető számban nem jelennek meg, úgy az újabb közgyűlést a fenti helyen 1943. április 8-án délután 4 órakor tartják meg. — Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó és beszámoló az 1942. évi munkáról. 2. Az 1942. évi zárszámadás és mérleg ismertetése. 3. Az 1942. évi vezetőségnek felmentvények megadása és a vezetőség lemondása. 4. Új vezetőség választása. 5. Esetleges indítványok. **Elnökség.**

Egy liter petroleumot szolgálnak ki április hóra

Értesitem a város közönségét és a petroleum árusítással foglalkozó kereskedőket, hogy a folyó évi április hóra érvényes petroleum jegyekre a kereskedők 1 liter petroleumot kötelesek kiszolgáltatni. Nagyvárad, 1943. március 27-én. Dr. Soós s. k., polgármester.

Jöjjenek a „Mátyás” éjtembe *Katolikus Kör Szilágyi D. u. 5.*

Izletes konyha! Kitünő italok!
Minden vasárnap zenedélután
 Horváth Koka József cigányzenekara muzsikál
 Figyelmes kiszolgálás **Telefon 18-50**

NAC-KAC mérkőzés vasárnap délután az erzsébeti geti pályán

Gyorsan peregnek a hetek. Ma egy hete még szorongó szívvel Ujvidékre küldtük fiainkat, holnap ismét itthon játszik a csapat a Kolozsvári AC ellen. Ez a mérkőzés sem lesz könnyebb az eddiginél, hisz köztudomás, hogy minden kiesésre álló csapat veszélyes, már pedig a KAC is a halálzónában tanyáz s így ellene is a legjobbat kell nyújtani a csapatnak.

Az előkészületben ezalkalommal sem volt hiba. A héten is szorgalmasan gyakoroltak a fiúk, a tegnapi erőnléti edzés megkülönböztetően biztató volt, olyan lendülettel mozogtak a játékosok.

Rónay Ferenc edző meg is jegyezte:

— Mindig ilyen lelkesedéssel kellene dolgozni a fiúknak, akkor nem félnék sohasem a ránk következő vasárnapoktól.

— Mit vár a KAC elleni mérkőzéstől? — tesszük fel a merész kérdést.

— A KAC ellen is épp olyan lelkiismeretesen készültünk, mint bármely más csapat ellen, mert tudjuk, hogy ma már nincsenek előre lefutott mérkőzések. Ugy érzem, a fiúk ezen a mérkőzésen különösen megakarják mutatni, hogy miként kell sportszerű

keretek között szépen játszani és szívvel küzdeni, akkor pedig minden elbizakodottság nélkül is kötelességem bízni a csapatban.

Dr. Sághy László labdarúgó szakosztály elnököt is megkérdezzük, hogy mit tart a vasárnapi mérkőzés felől?

— Ugy érzem, hogy a csapat tudása, felkészültsége és küzdő szelleme elegendő lesz ahhoz, hogy a KAC multévi kolozsvári viselkedésére sportszerű és kemény feleletet adjon.

Krüger Károly sportigazgató ezeket mondja a vasárnapi csatával kapcsolatban:

— Óriási szerencséje van a KAC-nak abban a tekintetben, hogy a NAC-nak a holnapi mérkőzés eldöntésénél nincs szüksége azokra az eszközökre, amellyel a Magyar Kupát a kolozsváriak a maguk javára akarták eldönteni. A NAC-nak most igen jó alkalma lesz keményen, de lovagiasan visszavágni a multévi botrányokért. És el is várom a fiúktól, hogy ezen a mérkőzésen csillogtassák meg tudásuk legjavát és a sportszabályok keretein belül leckéztessék meg a vendégcsapatot.

Férfi ruhákat, használtakat **MOLNÁR** használatra üzletben legjobban árán vehet, eladhat *Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.*

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MARCHIUS 28.
Budapest I.

7.30 Fohász, Szózat, Reggeli zene.
 8.15 Hírek.
 8.30 Öszinte beszéd.
 9.00 Szórakoztató zene.
 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István bazilikából. A szentbeszédet Gáspár Gusztáv mondja.
 11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Igét hirdet Kemény Lajos esperes.
 12.15 Levente-műsor.
 12.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
 12.55 Beszékart-zenekar.
 13.45 Hírek.
 14.00 Művészlemez.
 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
 15.45 Horváth Jancsi cigányzenekara.
 16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
 17.00 A XV. Honvéd Kivánsághangverseny.
 20.00 Hangképek a vasárnap sportjáról.
 20.20 Gítár-est.
 21.10 Pünköszt Andor színészportréja.
 21.30 Milánói szimfonikus zenekar.
 21.40 Hírek.
 22.15 Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál. Mindszenti István énekel.
 22.50 Szórakoztató zene.

Budapest II.

10.00 Szórakoztató zene.
 11.10 Magyar nóták.
 12.15 Zongora-gordonka szonáták.
 15.00 Buttola Ede táncczenekara.
 16.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenye.
 18.00 Lehotay Árpád verseket mond.
 18.20 Sulyok Imre játszik az óbudai evangélikus templom orgonáján.

18.45 Szabó István dr. előadása.
 19.05 Világhírű énekesek lemezei.
 19.40 Máthé Elek tájrajza.
 20.00 A Mária Terézia I. honvédegyezred zenekara.

HÉTFŐ, MARCHIUS 29.

Budapest I.

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 6.40 Ebresztő, Torna.
 7.00 Hírek, Közlemények, Reggeli zene.
 10.15 A Rádiózenekar műsorából.
 11.15 Grieg: c-moll szonáta.
 11.40 Pocsay Mária felolvasása.
 12.10 Rendőrzenekek.
 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 14.00 Pertás Jenő cigányzenekara.
 15.00 Szalonótós.
 15.30 Volly István előadása hanglemezekkel.
 17.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata.
 17.45 Székesfővárosi Zenekar.
 19.05 Vidák József cigányzenekara.
 20.00 Vitéz Fűredy Lajos előadása.
 20.10 Beszékart-zenekar.
 21.10 Kállay Miklós előadása.
 21.30 Liszt: III. magyar rapszódia.
 22.10 Waldbauer vonósnégyes.
 22.50 Könnyű muzsika.

Budapest II.

19.05 Német nyelvoktatás.
 19.30 Mai magyar szerzők.
 20.20 Kozocsa Sándor dr. előadása.
 20.40 Schumann: d-moll hegedűverseny

Kávéházakban és vendéglőkben kérj: **Magyar Lapok at**

KEDD, MARCHIUS 30.

Budapest I.

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 6.40 Ebresztő, Torna.
 7.00 Hírek, Közlemények, Reggeli zene.
 10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
 11.15 Géczy Fazekas Klára zongorázik.
 11.40 Divattudósítás.
 12.10 Melles Béla zenekar.
 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 14.00 Illiczky László szalonzenekara.
 15.00 Könnyű muzsika.
 15.25 Gyermekdélután.
 15.55 Gregor Klára játszik a Zeneművészeti Főiskola orgonáján.
 17.00 Egészségügyi Kalendárium.
 17.15 Doby Julianna és Ráday László énekel, kíséri Farkas Jenő cigányzenekara.
 18.00 Arnold Schwangler dr. felolvasása.
 18.15 Buttola Ede táncczenekara.

19.05 A Budapesti Könyvnyomdászok Dalkara.
 19.30 Schöpflin Aladár színészportréja.
 19.50 Mozart-Schubert est.
 22.10 Szórakoztató zene.
 23.00 Tánccoló billentyűk.
 23.20 Régi nóták.

Budapest II.

18.00 A Földművelésügyi Minisztérium Mezőgazdasági felőrája.

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 130 P kapható

a **AGYAR LAPOK** kiadóhivatalában

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban levő üllökádat megvételre keresek. Címet ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 413

Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc. 611

Egy nagy tajtékpipa, ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadóban. 423

Zsirus S. J.: Jézus élete — kötet — teljesen új állapotban eladó. Cím a kiadóban. 440

Tangóharmonika 120 Bassus, 2 váltós eladó. Szent Anna-u. 33. Varga. 452

Jó állapotban levő hármás ablak eladó. Akadémia-u. 8. 475

Ebédülő butor eladó. Csengeri-u. 39. 451

Eladó perszasszonyeg szövegköték 1.60x3 m. méretű. Franklin-u. 11. Krecz. 478

Mély gyermekkosci eladó jó gumikkal. Golgota-ut. 1. 494

Jugatlan

Dorongos oldalon 2 magyar holdas szőlőmet rajta levő 2 szobás ur lakással eladom. Kizárólagos megbízottam **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 485

4500 pengőért megvehető Borszék fürdőben egyszobás örökklakás urberendezéssel együtt. Az emeletes gyönyörű villában 14 ilyen örökklakás (szoba) van, melyből kettőt már előjegyezett egy nyugdíjas főtisztviselő. Ha valaki az ott nyaralás helyett bérbe óhajta adni megvett szobáját, szép berendezéssel, a három nyári hónapra, 600 pengő kaphat érte. A villa fényképe, a szoba butorainak leltára megtekinthető kizárólagos megbízottamnál **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 490

Állást nyee

KIPUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda **R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.**

Magas százalékkal könyvügynököt keresek. Cím a kiadóban. 442

Érettségizett tisztviselőket, kik önálló munkakörben diszponálni tudnak, keres itteni nagyobb iparvállalat. Sajátkezűleg irt ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Öskereesztény gyakorlott munkaerő” jellegre a kiadóba küldendők. 483

Gyermekhez bejárónő, tiszta, értelmes jelentkezzen Szigligeti színház pénztáránál. 487

Vidéki malomba könyvelésben jártas nőt felvesszünk. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre Rudolf Moese hirdetőirodába, Bazárépület. 500

100.000 pengős évi forgalmu biharmergyei kocsmá jogfolytonossággal eladó. Érdeklődni Gulvács Imre titkár, Budapest, Üllői-ut. 19. 499

Fiatall műszerész, vagy lakatos segédet és tanuló felveszek. Mocsáry Irigépes, Rákóczi-ut. 480

Szabóság nő angol munkára, erős kézimunkás felvételük. Vadásznő, Hiltel-utca 11. 496

Könyvelésben jártas egyént azonnali belépésre keresünk. Két hónapi próba-idő után nyugdíjjogosultságot nyerhet. Sajátkezűleg irt pályázatokat „Nyugdíjas” jellegre kérjük a kiadóba. 493

Kovács és lakatossegéd felvételnek. Árpád vezér-ut 62. 492

Megbízható mindenest 1-ére felvesszek. Luczek, Ulatky Endre-utca 21. I. emelet. 488

Állást keres

Mérlegképes főkönyvelő 15 évi bankgyakorlattal, órákönyvelést vállal. Leveleket „Könyvelő” jellegre a kiadóba kér. 498

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindenemű fergék irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Nagyterületű konyhakert megmunkálásához hozzáértő felelőstársat keresek. Sánc-utca 5. 497

Financzírozó társat keresek mész, gipsz, cement, tüzifa üzlethez, közreműködés lehetséges. „Működő” jellegre a kiadóba kérek. 497

Hatos gózturbina végig golyós cséplővel bérbeadó. Berzsenyi Dániel-u. 9. — Ósai-telep. 491

Jókarban levő használt disznóólat megvételre keresek. Szent Anna-utca 40. Varga. 489

Kötők, horgolok újat és ócska szveteret gyönyörűen javítok, felbontok átalakítok gyermekruhának is. Bontott régi szarbból harisnyatalpalás, szemszedés, Bodánéni, Kossuth-utca 18, kézi munkaüzletben. 474

Oktatás

Szabó Ferenc GYORSIRÓ és **GÉPIRÓISKOLÁJA**, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941-32.) Vidékieknek vasuti kedvezmény. — Telefon: 34-05.

Lakás

2 szobás, konyhás központi lakásmat, 1 szobás konyhás lakással cseccrelném. Cím a kiadóban. 486

KIADOTULAJDONOS.

• SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

70- és felelősségteljesítő **Dr. Paál Árpád** **reléző kiadó:** **Dr. Scheffler Ferenc** **Szent László-nyomda Rt. igazgatója**

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.